

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Financování domova pro osoby se zdravotním postižením

Financial management of the home for people with disabilities

Bc. Petra Sazamová

Plzeň 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma:

„Financování domova pro osoby se zdravotním postižením“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň, dne

.....

podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí diplomové práce, Ing. Pavlíně Hejdukové, Ph.D. za cenné rady a připomínky při zpracování diplomové práce.

Dále bych chtěla poděkovat vedení a pracovníkům Domova pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou za možnost zpracování diplomové práce v organizaci, poskytnuté materiály, ochotu a vstřícné jednání.

Velký dík patří také mým rodičům, kteří mi umožnili studium na vysoké škole a po celou dobu studia mi byli oporou.

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 CHARAKTERISTIKA NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	9
1.1 Vymezení a význam neziskových organizací	9
1.2 Postavení neziskového sektoru v národním hospodářství.....	10
2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE V ČR.....	13
2.1 Historický vývoj.....	13
2.2 Současná situace neziskového sektoru v ČR	14
2.3 Členění a právní úprava neziskových organizací v ČR	17
2.3.1 Příspěvková organizace	20
2.3.2 Sociální služby.....	21
3 FINANČNÍ ASPEKTY NO.....	25
3.1 Principy financování neziskových organizací.....	25
3.2 Zdroje financování NO	27
3.2.1 Vlastní zdroje.....	27
3.2.2 Cizí zdroje.....	28
3.2.3 Potenciální zdroje	28
3.3 Financování příspěvkových organizací.....	28
3.3.1 Finanční hospodaření PO zřizovaných územně samosprávnými celky....	29
3.3.2 Financování sociálních služeb	31
4 PŘEDSTAVENÍ DOMOVA PRO OSOBY SE ZDRAOVTNÍM POSTIŽENÍM BYSTRICE NAD ÚHLAVOU.....	34
4.1 Základní informace	34
4.2 Předmět hlavní činnosti.....	36
4.3 Doplnková činnost	37

4.4	Historie.....	37
5	ANALÝZA FINANCOVÁNÍ DOZP BYSTŘICE NAD ÚHLAVOU V LETECH 2011 – 2015	39
5.1	Výnosy z hlavní činnosti DOZP Bystřice nad Úhlavou.....	39
5.2	Výnosy z hospodářské činnosti DOZP Bystřice	50
5.3	Náklady z hlavní činnosti DOZP Bystřice	51
5.4	Náklady z hospodářské činnosti DOZP Bystřice	69
5.5	Hospodářský výsledek	70
6	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ DOZP BYSTŘICE	72
6.1	Ukazatel autarkie.....	72
6.2	Ukazatele rentability	74
6.3	Zhodnocení hospodaření	76
7	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ STÁVAJÍCÍ SITUACE	79
7.1	Využití bytů pro zaměstnance.....	79
7.2	Snížení nákladů	84
7.3	Žádosti o dotace	85
	ZÁVĚR	87
	SEZNAM TABULEK	89
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	92
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	93
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	94
	SEZNAM PŘÍLOH.....	99

ÚVOD

Tématem diplomové práce je financování vybraného Domova pro osoby se zdravotním postižením, a to v Bystřici nad Úhlavou, který je příspěvkovou organizací a poskytuje služby sociální péče. Věnování se tomuto tématu je bezpochyby potřebné a aktuální. Od roku 2015 došlo k významným změnám ve financování sociálních služeb. Systém dotací byl dlouhodobě neudržitelný, netransparentní, neefektivní a s nerovným přístupem k jednotlivým poskytovatelům. Dotace byly poskytovány Ministerstvem práce a sociálních věcí, ale novela zákona o sociálních službách přenesla odpovědnost za rozdělování dotací na jednotlivé kraje, čímž dochází k přibližování evropskému systému subsidiarity. To znamená rozhodování na nejnižším stupni veřejné správy, který je nejbližší občanům. Nyní jsou stanoveny výdajové limity formou vyrovnávací platby. Sociální služby se navíc považují za služby obecného hospodářského zájmu, patří mezi jedny z nejvýznamnějších resortů veřejné správy a jsou tedy velmi důležité pro celou společnost. Pomáhají řešit nepříznivé sociální události, související se sociálním vyloučením, stářím, či zhoršeným zdravotním stavem (MPSV, 2014).

Předkládaná diplomová práce je rozdělena na dvě stěžejní části, teoretickou a praktickou, z nichž každá si klade několik cílů.

První, teoretická část, která je obsažena v úvodních třech kapitolách, je zpracována na základě příslušné odborné literatury. Jejím hlavním cílem je charakterizovat financování neziskových organizací, ale zahrnuje i několik následujících dílčích cílů:

- charakterizovat obecně neziskový sektor, jehož součástí jsou příspěvkové organizace,
- vymezit historii i současnost neziskových organizací na území České republiky, včetně jejich členění, se zaměřením na příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky,
- charakterizovat zdroje financování neziskových organizací, opět s důrazem na příspěvkové organizace.

Praktická část se zaměřuje na aplikaci teoretických poznatků na konkrétní vybranou příspěvkovou organizaci Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou. Hlavním cílem práce je analyzovat financování této organizace v pětiletém období 2011 – 2015, k čemuž poslouží interní materiály této organizace.

Mezi dílčí cíle praktické části patří:

- charakteristika Domova pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou,
- analýza financování této organizace, jejích výnosů a nákladů z hlavní i doplňkové činnosti v uvedených letech,
- na základě analýzy finančních zdrojů zhodnocení její efektivnosti a navrnutí možných zlepšení finanční situace.

Metodika diplomové práce

V diplomové práci jsou využity různé metody. V teoretické části převažuje metoda literární rešerše a práce s odbornou literaturou. Následující praktická část využívá základní metodu výzkumu analýzu, která umožňuje detailně rozložit zkoumané prvky. Dále je použita metoda komparativní pro porovnání odlišností ve vývoji jednotlivých položek výnosů a nákladů. Nelze vynechat ani finanční analýzu, kdy v práci jsou pro lepší zhodnocení vypočítány některé vybrané ukazatele. V závěru je aplikována metoda syntetická pro závěrečné zhodnocení a doporučení.

1 CHARAKTERISTIKA NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

1.1 Vymezení a význam neziskových organizací

Neziskové organizace (NO) náleží do oblasti veřejného sektoru. Veřejný sektor je ta část národního hospodářství, která zahrnuje aktivity vyvolané nedokonalostmi tržního systému. Je financován z veřejných financí, proto podléhá veřejné kontrole a rozhodování uvnitř tohoto sektoru musí probíhat na základě veřejné volby prostřednictvím zvolených zástupců, nebo přímou volbou voličů. Veřejný sektor se člení na resorty, kde k nejvýznamnějším resortům patří školství, zdravotnictví, sociální péče, kultura, obrana, bezpečnost, justice, v neposlední řadě také ochrana životního prostředí a jiné (Hejduková, 2015).

Nabízí se zde otázka, proč vůbec existuje veřejný sektor a proč je pro společnost důležitý. Neziskové organizace jsou v životě společnosti velmi důležité. Poskytují služby, které nedokáže zajišťovat trh nebo stát prostřednictvím veřejného sektoru (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012). Mimo to, že zabezpečují určité spektrum služeb, také sdružují miliony občanů, ovlivňují veřejné mínění a společenské změny, napomáhají rozvoji společnosti, jejich význam spočívá i v ekonomické přidané hodnotě a podílu na celkové zaměstnanosti (Pelikánová, 2016).

Neziskové organizace (anglický ekvivalent non-profit organizations) jsou charakterizovány různými definicemi. Některé široce používané definice zde budou uvedeny.

Jak již napovídá název, neziskové organizace jsou právnické osoby, které nebyly primárně založeny za účelem dosahování zisku, ale jejich smyslem je vykonávání veřejně prospěšné činnosti (Salomon, Anheier, 1997).

Soubor soukromých, dobrovolných, neziskových organizací a sdružení (Anheier, 2014). Seskupení jednotlivců, kteří se spojili, aby dosáhli nějakého veřejného nebo společného účelu.

Na rozdíl od obchodních společností maximalizujících zisk, je základním posláním neziskových organizací sloužit jednotlivcům, skupinám a celé společnosti. NO také mohou vytvářet zisk, avšak ten musí být použit pouze k reinvestici

zpět do hlavní činnosti, pro jejíž účel byla organizace zřízena. Zisk nemůže být rozdělen mezi vlastníky (Ahmed, 2013).

Snad nejvíce přímočarou definici neziskového sektoru poskytují právní předpisy jednotlivých zemí. Nezisková organizace je v tomto případě to, co zákon říká, že je (Salomon, Anheier, 1997). V právním řádu České republiky (dále jen ČR) nemají neziskové organizace přesně vymezené místo. Nikde v právním řádu nenajdeme definici NO, neexistuje oficiální právní termín, ale jde o termín již do značné míry ustálený ve společensko-ekonomických textech (Pelikánová, 2016).

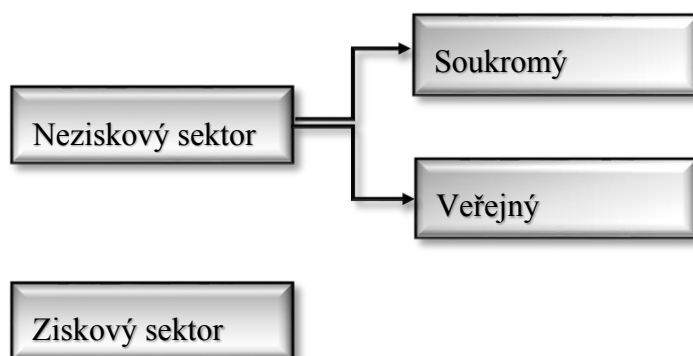
Komplexně lze neziskové organizace charakterizovat pomocí následujících znaků (Anheier, 2014):

- samosprávné (self governing),
- neziskové (non profit) – hlavní cíl není tvorba zisku,
- institucionálně oddělené od vlády,
- nepovinné (non compulsory, voluntary) – ve smyslu dobrovolné, členství a příspěvky času a peněz nejsou požadovány zákonem.

1.2 Postavení neziskového sektoru v národním hospodářství

V moderní společnosti s vyspělou ekonomikou se upustilo od tradičního modelu dvousektorové ekonomiky a stále více se setkáváme s **třísektorovou strukturou** národního hospodářství. V praxi jde o to, že ve smíšené ekonomice vykonávají ekonomickou aktivitu různé druhy organizací. Jedná se o soukromé ziskové, soukromé neziskové a veřejné organizace, jak lze vidět na obrázku č. 1.

Neziskový soukromý sektor je právě někdy nazýván tím tzv. třetím sektorem. Může řešit tržní i vládní selhání. Pokud selže trh, jeví se jako nutné státní zásahy, což vyvolá nutnost existence veřejného sektoru. Selže-li však i stát a jeho zásahy, řešením je vznik třetího sektoru zahrnujícího různé organizace, založené soukromými osobami (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012).

Obrázek č. 1: Třísektorové členění národního hospodářství

Zdroj: vlastní zpracování, 2016

Existuje také **čtyřsektorové** členění národního hospodářství, jehož tvůrcem je švédský ekonom Viktor A. Pestoff. Setkat se lze také s jeho známým názvem trojúhelníkový model, který pro znázornění rozdělení národního hospodářství používá plochu trojúhelníku. Pro názorné představení je trojúhelníkový model zobrazen na obrázku č. 2. Výhodou modelu je, že z konečné podoby trojúhelníku se dají vyčíst čtyři sektory i základní charakteristiky organizací, které v jednotlivých sektorech působí (Stejskal, Kuvíková, Maňátková, 2012). Čtyřmi sektory a jejich charakteristikami jsou:

- soukromý ziskový sektor – ziskové, formální, soukromé,
- veřejný neziskový sektor – neziskové, formální, veřejné,
- soukromý neziskový sektor – neziskové, formální, soukromé,
- sektor domácností – neziskové, neformální, soukromé (Stejskal, Kuvíková, Maňátková, 2012).

Obrázek č. 2: Členění národního hospodářství dle Pestoffa

Zdroj: Rektořík, 2007

Z obrázku je patrné, že některé sektory se překrývají a vznikají tak hraniční a smíšené organizace. Smíšená organizace je například soukromá střední škola, která má privátní charakter, ale zasahuje svým posláním do veřejného sektoru a z určité části je financována z veřejných financí. Hraniční organizací může být například penzijní fond (Rektořík, 2007).

2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE V ČR

2.1 Historický vývoj

Historie neziskového sektoru byla na území ČR velmi bohatá a dlouhá (Rektořík, 2007), počátky formování je možné vysledovat již ve středověku a raném novověku. První dokumenty o neziskových organizacích pocházejí již ze 13. století. Jednalo se zejména o podporu chudých, nemocných, postižených či starých lidí (Hejduková, 2015). Důležitým milníkem v oblasti neziskových organizací byl rok 1811, kdy vznikla první zákonná norma, tzv. Obecní zákoník rakouský, umožňující vznik právnické neziskové osoby. Stejně jako je tomu dnes, nebyly povoleny společnosti, které odporovaly bezpečnosti, veřejnému pořádku nebo dobrým mravům (Škarabelová, 2002).

Období 19. století bylo charakteristické velkým rozkvětem spolkové činnosti. V době národního obrození vznikla řada spolků na podporu umění, kultury, vědy a vzdělání. Některé z těchto spolků existují dodnes, například Sokol, Hlávková nadace, spolek Mánes. Po vzniku samostatného státu v roce 1918 (období první republiky) neziskový sektor jen vzkvétal, otevřel se prostor pro svobodnou činnost nejrůznějších dobrovolných soukromých iniciativ, které během svého vývoje zdokonalovaly svou činnost a odbornost a rozšiřovaly oblast své působnosti. Tento vývoj byl násilně narušen německou okupací v roce 1939 a následným protektorátem (1939 – 1945), ve kterém byla spolkům vymezena činnost. Obdobně tomu bylo v období komunistického režimu. Neziskové soukromé organizace, které se věnovaly veřejně prospěšné činnosti, byly zcela nahrazeny státními rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi. Nad vzájemně prospěšnými organizacemi byl vykonáván dozor komunistické strany. I v těchto podmínkách šlo pozorovat vznik seskupení ve formě petičních občanských iniciativ, jež byly režimem pronásledovány (Rektořík, 2007). V 70. letech například vzniklo z občanské iniciativy seskupení Charta 77, které kritizovalo politickou moc a nedodržování lidských práv a svobod. Tyto aktivity občanů se režimu nepodařily potlačit, naopak jejich aktivita vzrůstala a vyvrcholila v roce 1989 „sametovou revolucí“, kdy skončila éra komunistického režimu a pro občany to znamenalo možnost budování svobodné demokratické společnosti. Změna politického režimu umožňovala vznik tisíce neziskových organizací, ne všechny však vydržely dodnes (Hejduková, 2015).

Jako poněkud extrémní reakce na předchozí centrální direktivní systém, byl v letech 1990 – 1992 vznik liberální politiky. Vznikly první právní úpravy neziskového sektoru a období bylo charakteristické počátečním optimismem, nadějí a idealismem. V následujících třech letech (1993 – 1996) přistupoval stát k neziskovému sektoru stále více skepticky a rezervovaně, zejména k nestátnímu neziskovému sektoru. K určité změně došlo v letech 1997 – 2001, vztah státu k neziskovému sektoru začínal být pozitivnější a konečně byl položen nový právní základ. Vznikl nový zákon o nadacích, byly připraveny další nové zákony a zpřesněna dotační pravidla jednotlivých ministerstev. Další pozitivní skutečností bylo znovuoobnovení činnosti Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, dále bude užívána zkratka RNNO (Boukal, 2009).

Následující roky 2002 – 2004 došlo ke dvěma velkým změnám. Proběhla reforma veřejné správy, konkrétně vznikly kraje. Veřejné rozpočty se tak staly více decentralizované v souvislosti s financováním nestátních neziskových organizací (NNO). Druhá významná změna souvisí se vstupem ČR do Evropské unie (EU). Jako člen EU může ČR navazovat nová partnerství a především využívat fondy EU.

2.2 Současná situace neziskového sektoru v ČR

V současné době došlo k nové právní úpravě neziskových organizací, od 1. 1. 2014 nabyl účinnost nový Občanský zákoník (NOZ), který upravuje nestátní neziskový sektor (Hejduková, 2015).

Současnost sdružování v ČR je poznamenána především adaptací společnosti na tržní podmínky, ve kterých vše co není ziskové, je ztrátové. Neziskové organizace si v těchto podmínkách musí tvrdě prosazovat své místo a opodstatnění. Při tom mají několik omezení, například omezené možnosti v získávání profesionálů (z důvodu mzdového ohodnocení), nebo závislost některých neziskových organizací na veřejných finančních zdrojích a fondech EU (Rektořík, 2007).

Vývoj počtu NNO v letech 2005 – 2013 prezentuje tabulka níže, která udává stavy ke konci roku.

Tabulka č. 1: Dynamika růstu počtu NNO v letech 2005 – 2013

	Nadace	Nadační fond	Obecně prospěšná společnost	Sdružení *	Církevní organizace	Org. složky sdružení
2005	293	725	511	37 688	3 428	24 110
2006	302	649	631	39 725	3 214	22 101
2007	302	697	879	43 717	3 323	21 914
2008	379	966	1 035	45 690	4 015	26 594
2009	413	1 061	1 612	62 187	4 216	29 152
2010	434	1 129	1 785	66 527	4 251	29 609
2011	435	1 195	1 968	70 540	4 277	30 188
2012	444	1 245	2 150	73 460	4 286	30 941
2013	511	1 343	2 412	81 756	4 119	31 234

* obsahuje svaz, spolek, společnost, klub aj. včetně odborových organizací

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2016

Nejpočetnější NNO jsou sdružení a jejich počet stále každoročně roste v řádech tisíců. Největší nárůst však sdružení zaznamenaly v prvních třech letech svobodného státu, kdy se jejich počet zvýšil více než čtyřicetkrát. Příznivý vývoj zaznamenaly také ostatní právní formy, například organizační složky sdružení, obecně prospěšné společnosti, církevní organizace, nadace a nadační fondy. Rapidní nárůst NNO je důsledkem několika pozitivních společensko-politických vlivů, k nimž patří tradice navazování na demokratické období, či podpora státu v obnově prvorepublikových neziskových organizací, například Junák, Sokol, Orel aj. (Škarabelová, 2002).

V tabulce č. 2 je možné pozorovat vývoj počtu příspěvkových organizací (PO) podle krajů od roku 2000. Hlavním cílem této práce je analyzovat financování konkrétní příspěvkové organizace, proto je vhodné vývoj počtu příspěvkových organizací uvést.

Tabulka č. 2: Dynamika růstu počtu příspěvkových organizací dle krajů

Kraj	2000	2003	2005	2010	2011	2012	2013
Praha	258	1 040	946	840	839	834	828
Středočeský	472	1 588	1 435	1 399	1 403	1 409	1 418
Jihočeský	389	889	713	639	641	631	629
Plzeňský	158	653	618	587	570	563	563
Karlovarský	94	439	381	335	333	328	323
Ústecký	248	936	861	811	801	788	784
Liberecký	103	549	522	506	511	507	506
Královéhradecký	230	801	759	691	684	677	677
Pardubický	159	783	742	712	698	689	686
Vysočina	205	703	620	595	590	590	589
Jihomoravský	265	1 426	1 327	1 275	1 274	1 260	1 255
Olomoucký	160	849	766	719	716	710	705
Zlínský	135	740	694	668	661	657	650
Moravskoslezský	224	1 203	1 118	1 042	1 028	1 018	1 014
Celkem	3 100	12 599	11 502	10 819	10 749	10 661	10 627

Zdroj: vlastní zpracování dle Škarabelová, 2014¹

Z tabulky je patrné, že k největšímu nárůstu PO došlo v letech 2000 – 2003. Důvodem rapidního nárůstu byla reforma veřejné správy, která v těchto letech probíhala. Od 1. 1. 2001 zahájilo činnost 14 nových krajů a zřizovatelské povinnosti ministerstev přecházely na kraje. Všechny základní školy byly organizačními složkami a musely se transformovat na příspěvkové organizace (Škarabelová, 2014). Podstatou druhé etapy reformy bylo zrušení okresních úřadů k 31. 12. 2002 a přenesení jejich kompetencí na obce s rozšířenou působností, krajské úřady a další správní úřady (Deník veřejné správy, 2003). Důsledkem zrušení okresních úřadů byly všechny organizační složky státu transformovány na příspěvkové organizace obcí a nově vzniklých krajů (Škarabelová, 2014). Z tabulky č. 2 je vidět, že od roku 2003 již počet PO spíše mírně klesá a nejvíce se jich vyskytuje ve Středočeském, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji.

Pro zajímavost je zde ještě uvedena tabulka č. 3, která zobrazuje počet PO dle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE. Jak z tabulky vyplývá, nejvíce PO působí v oblasti vzdělávání, dále zdravotnictví a sociální péče a následuje kultura a zábavní činnosti.

¹ dostupné z:

http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_skarabelova_prispevkove_organizace_pro_web.pdf

Tabulka č. 3: Počet příspěvkových organizací dle hlavní činnosti CZ-NACE

Oblast hlavní činnosti dle CZ – NACE	2009	2010	2011	2012	2013
Zemědělství, lesnictví, rybářství	48	45	42	41	41
Zpracovatelský průmysl	1	1	1	1	1
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	2	2	2	2	1
Zásobování vodou (činnosti související s odpadními vodami, odpady, sanacemi)	112	112	111	110	111
Stavebnictví	2	2	1	1	2
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	1	1	1	1	1
Doprava a skladování	30	30	21	21	21
Ubytování, stravování, pohostinství	201	197	195	185	176
Informační a komunikační činnosti	18	17	17	16	16
Peněžnictví a pojišťovnictví	1	1	1	0	0
Činnosti v oblasti nemovitostí	64	64	63	62	62
Profesní, vědecké a technické činnosti	54	55	54	49	48
Administrativní a podpůrné činnosti	10	8	7	9	9
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	12	12	12	12	13
Vzdělávání	8 333	8 310	8 276	8 435	8 479
Zdravotní a sociální péče	1 046	1 029	1 013	955	951
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	676	679	680	679	683
Ostatní činnosti	256	254	252	82	12
Celkem	10 867	10 819	10 749	10 661	10 627

Zdroj: Zdroj: vlastní zpracování dle Škarabelová, 2014²

2.3 Členění a právní úprava neziskových organizací v ČR

Pro členění neziskových organizací existuje mnoho kritérií. NO lze členit například dle globálního charakteru poslání na organizace veřejně prospěšné a vzájemně prospěšné (Škarabelová, 2002). Rektořík (2007) ve své publikaci Organizace neziskového sektoru

² dostupné z:

http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_skarabelova_prispevkove_organizace_pro_web.pdf

uvádí členění NO z hlediska financování, nebo je také možné setkat se s členěním dle předmětu činnosti³ (Hejduková, 2015).

Pro potřeby diplomové práce je nejdůležitější členění neziskových organizací z hlediska zakladatelů, kdy podle tohoto kritéria existují dvě skupiny NO, tzv. státní a nestátní neziskové organizace. Toto členění využívá Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (Hejduková, 2015).

- 1) Státní neziskové organizace
  - a. Územní samosprávné celky (obce a kraje)
  - b. Příspěvkové organizace
  - c. Organizační složky
  - d. Veřejné vysoké školy
  - e. Česká televize apod. (Hejduková, 2015)
- 2) Nestátní neziskové organizace
  - a. Spolek
  - b. Fundace – nadace a nadační fondy
  - c. Ústav
  - d. Obecně prospěšné společnosti
  - e. Evidované právnické osoby (církevní NO)
  - f. Politické strany a politická hnutí
  - g. Honební společenstva (Pelikánová, 2016)

Soukromoprávní neziskové organizace jsou institucionálně odděleny od státní správy a jejich zakladateli jsou soukromé subjekty. Nestátní neziskové organizace vznikají na principu dobrovolnosti a jsou schopny řídit sami sebe. NNO mají v životě společnosti velký význam jak v sociální, tak i kulturní a ekonomické oblasti. Jejich existence je projevem svobody, sdružování, demokracie a občanské společnosti. Existence NNO překonává důsledky tržních selhání, kdy se vláda přirozeně snaží vyhovět většině a někdy zanedbává menšinu, která poté může prosazovat své zájmy právě prostřednictvím NNO. Jako příklady NNO je možné uvést azylové domy, nestátní zdravotní zařízení, muzea, kulturní spolky, hasičské sbory, sportovní kluby, ekologická hnutí, zájmová sdružení,

---

³ podle tohoto kritéria lze použít tři dostupné klasifikace: Mezinárodní klasifikace neziskových organizací ICNPO, systém klasifikace netržních činností OSN – COPNI a odvětvová klasifikace ekonomických činností OKEČ (Hejduková, 2015)

církevní organizace a další (Boukal, 2009). Nevládní neziskový sektor se vzhledem k platnosti nového zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, k 1. 1. 2014 organizačně zásadně změnil. Aktuálně podle nového občanského zákoníku existují výše uvedené typy nevládních neziskových organizací. Nová právní úprava stanovila, že od 1. 1. 2014 došlo ke zrušení zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů (Dobrozemský, Stejskal, 2015). Nová občanská sdružení již není možné založit a stávající budou automaticky považována za spolky podle NOZ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Dříve byly nadace a nadační fondy upraveny zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. Tento zákon byl však také zrušen a nadace se spolu s nadačními fondy staly podmožinou fundací (Neziskovky, 2016). NOZ rovněž zavádí novou právní formu ústav (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech byl od 1. 1. 2014 zrušen a nahradila jej nová právní úprava ústavů obsažená v NOZ. Stávající obecně prospěšné společnosti, které vznikly do 31. 12. 2013 se však nemusí transformovat na ústavy, ale mohou fungovat i nadále podle dříve platné legislativy (tedy zrušeného zákona), nicméně nové již vznikat nemohou (Neziskovky, 2016). Pro evidované právnické osoby (církevní neziskové organizace) zůstává vše při starém a i nadále se řídí zákonem č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech (Neziskovky, 2016).

Státní neziskové organizace jsou neziskové organizace založené veřejným sektorem a financované z veřejných rozpočtů, proto se také někdy lze setkat s pojmem veřejnoprávní neziskové organizace. Tyto instituce zabezpečují pro obyvatelstvo veřejné služby, buď poskytováním čistých veřejných statků, nebo smíšených veřejných statků. Jejich struktura je uvedena výše, avšak mezi nejpodstatnější státní neziskové organizace patří organizační složky a příspěvkové organizace. Jejich hlavní právní úpravu lze nalézt v:

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (Hejduková, 2015).

2.3.1 Příspěvková organizace

Pro účely této práce je potřeba fungování příspěvkových organizací rozvést více do detailu. Na rozdíl od organizačních složek mají příspěvkové organizace právní subjektivitu, vždy jsou účetními jednotkami a právníckými osobami. Na návrh zřizovatele se příspěvková organizace zapisuje do obchodního rejstříku (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů), kdy zřizovatelem může být stát nebo územní samosprávný celek (Hejduková, 2015). Poté se rozlišují příspěvkové organizace dvojího druhu:

- 1) příspěvkové organizace zřizované územním samosprávným celkem, upravené:
  - a. zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů,
  - b. zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích ve znění pozdějších předpisů,
  - c. zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů,
- 2) příspěvkové organizace zřizované státem, které se řídí následujícími právními předpisy:
  - a. zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
  - b. zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (Škarabelová, 2014).

Stát a územní samosprávné celky by měly zřizovat příspěvkové organizace pro zabezpečování zpravidla neziskových činností a pro zabezpečování smíšených veřejných statků, poskytovaných za uživatelský poplatek – finanční spoluúčast občana (Peková, Pilný, Jetmar, 2012). O vzniku příspěvkové organizace vydá zřizovatel zřizovací listinu, která musí obsahovat:

- úplný název zřizovatele,
- název, sídlo a identifikační číslo příspěvkové organizace,
- vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsobu jakým vystupují jménem organizace,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele,
- vymezení majetkových práv,
- okruhy doplňkové činnosti,

- vymezení doby trvání příspěvkové organizace.

V čele příspěvkové organizace stojí vedoucí (ředitel), jmenován zřizovatelem, který jedná za příspěvkovou organizaci navenek a je zároveň statutárním orgánem. Nepostradatelným útvarem je ekonomické, právní či správní oddělení (někdy též nazýváno jako oddělení vnitřního auditu). Další oddělení jsou provozní a technické, vykonávající hlavní činnost, tedy provozování veřejných služeb. Kromě vnitřního auditu se ještě může objevit oddělení vnějšího auditu, jako kontrolní orgán (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012).

Jak vyplývá z tabulky č. 3, činnosti zabezpečované příspěvkovými organizacemi jsou velice různorodé. Nejvíce jsou v ČR příspěvkové organizace zastoupeny v oblasti vzdělávání. Hojně jsou PO rozšířeny také v oblasti kultury a sociálních služeb, například formou pečovatelských a zdravotnických zařízení, dětských domovů a podobně (Škarabelová, 2014). Následující podkapitola se zabývá charakteristikou sociálních služeb, jelikož diplomová práce se zaměřuje na příspěvkovou organizaci, která poskytuje sociální služby.

2.3.2 Sociální služby

V ČR upravuje systém sociálních služeb zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (MPSV, 2016). Sociální služby představují pomoc a podporu fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Nepříznivou sociální situací se rozumí oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, životních návyků a způsobu života vedoucího ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a jiné závažné důvody. Rozsah a forma pomoci a podpory musí zachovávat lidskou důstojnost osob, musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí na osoby působit aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, posilovat jejich sociální začlenění a musí je motivovat k činnostem vedoucím ke zlepšení nepříznivé sociální situace (Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů).

Tento zákon rozlišuje tři základní druhy sociálních služeb:

- **Sociální poradenství** je základní činnost poskytovaná při všech druzích sociálních služeb, přičemž je rozeznáváno základní a odborné sociální poradenství. Základní poradenství se zaměřuje na poskytování informací potřebných k řešení nepříznivé sociální situace osob. Odborné poradenství se specializuje na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob, jimž poskytuje informace v různých poradnách (poradna pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, pro oběti trestných činů a domácího násilí atd.).
- **Služby sociální péče**, jejichž cílem je pomáhat osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, podpořit život v přirozeném sociálním prostředí, umožnit v co nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti. V případech kdy toto jejich stav vylučuje, jim zajišťují důstojné prostředí a zacházení. Jde například o osobní asistenci, pečovatelskou službu, tísňovou péči, domovy pro osoby se zdravotním postižením (DOZP), atd.
- **Služby sociální prevence** pomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto z důvodu sociálního znevýhodnění ohroženy. Příkladem je telefonická krizová pomoc, azylové domy, tlumočnické služby, noclehárny, domy na půl cesty a podobně (Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů).

Sociální služby lze členit také podle formy poskytování služeb na:

- **Terénní** – jsou poskytovány v přirozeném sociálním prostředí (domácnosti, místa kde osoby pracují, vzdělávají se, tráví volný čas).
- **Ambulantní** – služby, za kterými osoba dochází do specializovaných zařízení (bez ubytování).
- **Pobytové** – služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb, jako jsou DOZP, domovy pro seniory, azylové domy (Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů).

Stát se podílí na zajištění sociálních služeb tím, že poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby příspěvek na péči, hrazený ze státního rozpočtu. Výše příspěvku je závislá na věku osoby a stupni závislosti na pomoci jiné fyzické osoby.

„Osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve:

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby,*
- b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb,*
- c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb,*
- d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb,*

a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

Osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve:

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,*
- b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,*
- c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,*
- d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,*

a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby,, (Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, § 8 odst. 1 a 2).

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat následující základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,

- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost (nehodnotí se u osob do 18 let věku).

3 FINANČNÍ ASPEKTY NO

Jak již bylo několikrát uvedeno, prioritou neziskových organizací je naplňovat své poslání. Pro dosažení tohoto cíle je však zapotřebí zajištění dostatečného množství zdrojů. Získávání prostředků pro činnost neziskových organizací je někdy označováno pojmem **fundraising**. Přitom fundraising se netýká jen finančních prostředků, ale také získávání lidí, technického vybavení, zázemí, darů (Šedivý, Medlíková, 2011).

3.1 Principy financování neziskových organizací

Principy financování všeobecně určují postoje k neziskovým organizacím. Mezi základní principy financování NO patří:

Vícezdrojovost

Podstata vícezdrojového financování spočívá v nutnosti zajistit pro NO více zdrojů, ze kterých je financována s cílem zabezpečit nezávislost pouze na jednom zdroji. Důvodem tohoto principu je, že většina externích dárců není ochotna hradit celkové náklady konkrétního projektu či provozu organizace. V praxi se lze často setkat s případy, kdy NO čerpají finance z mnoha zdrojů, ale jeden z nich dominuje (Šedivý, Medlíková, 2011).

Zdroje financování mohou být rozděleny podle následujících kritérií:

- dle způsobu získání: interní (vlastní) zdroje, externí (cizí) zdroje,
- dle charakteru zdrojů: finanční zdroje, nefinanční zdroje (věcné dary, informace, know-how, dobrovolnictví),
- dle původu zdrojů: domácí zdroje (místní, lokální), zahraniční zdroje,
- dle financujícího subjektu: veřejné zdroje (státní správa, samospráva, mezinárodní instituce, daňová asignace), soukromé zdroje (nadace, individuální dárci, podnikatelské subjekty, církve a náboženské společnosti), (Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012),
- dle způsobu nabytí: přímé zdroje (dary), nepřímé zdroje (daňové úlevy), (Pelikánová, 2016).

Samofinancování

NO je samofinancovaná, pokud je schopna generovat příjmy vlastní činností, například prodejem vlastních výrobků a služeb, příjmy z hmotného a nehmotného majetku, příjmy z finančních investic, podnikání nebo z členských příspěvků (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012). Čím vyšší je míra samofinancování, tím vyšší je míra nezávislosti NO, a to nejen finanční, ale také nezávislosti v rozhodování (Pelikánová, 2016).

Fundraising

Fundraising není jen o získávání zdrojů (finančních a nefinančních), ale jde především o získávání důvěry a budování dlouhodobých vztahů s dárci. Důležitou roli hraje schopnost oslovit a přivést neziskové organizaci další nové členy, příznivce, přátele a poskytnout jim pocit začlenění (Pelikánová, 2016).

Neziskovost

Neziskový princip spočívá v tom, že veškeré příjmy musí být použity na úhradu nákladů činností souvisejících s naplňováním cílů. V žádném případě nelze příjmy použít na obohacení vlastníků nebo členské základny. Jakékoliv zdroje vytvořené vedlejší činností nebo podnikáním musí být použity k financování hlavní činnosti (Pelikánová, 2016).

Daňové úlevy

Existují 3 základní daňové režimy pro toky finančních prostředků:

- osvobození finančních toků NO od daní – osvobození příjmů z hlavní a podnikatelské činnosti NO od daně z příjmů právnických osob, osvobození od majetkových daní a daně z přidané hodnoty,
- úlevy na daních NO – z vypočítané daňové povinnosti je možnost uplatnit snížení daňové povinnosti,
- úlevy na daních přispěvatelům – přispěvatelé si mohou uplatnit výši příspěvku jako nezdánitelnou část základu daně nebo odečitatelnou položku (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012).

3.2 Zdroje financování NO

3.2.1 Vlastní zdroje

Vlastní zdroje jsou obvykle označovány jako zdroje samofinancování. Díky svým vlastnostem jsou vlastní zdroje pro financování velmi důležité. Organizace o nich rozhoduje, může je přímo ovlivňovat, využívá je podle vlastního rozhodnutí, není vázána vůlí poskytovatelů peněz a také z nich může vytvářet finanční rezervu do budoucna (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012).

Členské příspěvky

Povinnost platit členské příspěvky vyplývá členům organizace většinou ze stanov nebo statutu. O jeho výši obvykle rozhoduje příslušný orgán. Podle zákona o dani z příjmů jsou členské příspěvky, jejichž placení vyplývá ze stanov či jiného dokumentu, osvobozeny od daně z příjmů. Existují však situace, které si vyžadují mimořádné členské příspěvky nevyplyvající ze stanov, a na tyto nelze uplatnit osvobození od daně z příjmů (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012).

Příjmy z výkonu hlavní činnosti

Ziskové hospodaření pořádaných akcí a realizovaných projektů (Pelikánová, 2016).

Doplňková činnost

Nezisková organizace vlastní nejrůznější majetek, který může být použit kromě k plnění hlavního účelu také k získání dodatečných prostředků (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012). Cílem NO je snaha o co nejefektivnější využití veškerých jejich prostředků. Typickým příkladem jsou pronájmy různých ploch, pozemků, budov, speciálního vybavení. Výnos může také přinášet volný finanční majetek (podílový list). Další známé formy příjmů jsou z poskytování služeb, jako je poskytování reklamy podnikatelům, spolupráce s občany při pořádání společenských akcí apod. (Pelikánová, 2016).

Podnikání

Nejprve je nutné definovat samotný pojem podnikání. Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník definuje nikoliv podnikání jako samotné, ale osobu podnikatele v § 420 odstavci 1 jako: „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit*

tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.“ NO mohou vyvíjet podnikatelskou činnost pouze tehdy, pokud to nevyklučuje nějaký z právních předpisů, upravujících jejich činnost (Pelikánová, 2016).

3.2.2 Cizí zdroje

Za cizí zdroje se považují takové prostředky, které může NO získat na určitou sjednanou dobu a po této době je musí vrátit zvýšené o úrok. Využívání těchto zdrojů by proto mělo být velmi dobře zváženo a posouzeno z hlediska výhodnosti. Při špatném rozhodnutí může vzniknout nebezpečí nesplnění závazku, způsobení finančních problémů a v neposlední řadě poškození pověsti organizace. Poskytovatelem těchto zdrojů jsou zejména banky (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012).

3.2.3 Potenciální zdroje

Takové zdroje, ze kterých mohou NO potenciálně získat a čerpat prostředky pro svou činnost. Jedná se o nenárokové prostředky, získávané na základě žádosti či projektu od veřejných orgánů, soukromých organizací i jednotlivců. Do této skupiny se například řadí: příspěvky ze zdrojů EU, přímé i nepřímé dotace ze státního rozpočtu, příspěvky územních samosprávných celků, příspěvky od nadací a nadačních fondů, firemní dárcovství, individuální dárcovství (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012).

3.3 Financování příspěvkových organizací

Pro potřeby práce je třeba opět znát především způsob financování příspěvkových organizací, konkrétně příspěvkových organizací zřízených územním samosprávným celkem, proto se jím následující text zabývá.

Příspěvkové organizace jsou svými finančními vztahy napojeny na veřejný rozpočet svého zřizovatele. Pro produkci veřejných statků tyto organizace obvykle využívají majetek, který jim byl svěřen do správy zřizovatelem a jsou povinny o něj pečovat a odepisovat jej (Peková, Pilný, Jetmar, 2012). Hospodaří podle svého rozpočtu, jenž musí být sestaven jako vyrovnaný. Příjmy, které dosahují ze své činnosti,

si ponechávají na financování svých výdajů. Jelikož však fungují na neziskovém principu, většinou jim příjmy na pokrytí nákladů nestačí a dostávají příspěvky na svou činnost od zřizovatele (Lajtkepová, 2013).

3.3.1 Finanční hospodaření PO zřizovaných územně samosprávnými celky

Hospodaření PO zřizovaných územně samosprávnými celky se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Disponují s následujícími peněžními prostředky:

- peněžní prostředky z vlastní činnosti (uživatelské poplatky vybrané od svých klientů pro financování nákladů na tyto činnosti),
- peněžní prostředky z rozpočtu zřizovatele (obec, kraj),
- prostředky s
- vých fondů,
- peněžní dary od fyzických a právnických osob,
- peněžní prostředky z Národního fondu a ze zahraničí,
- dotace na úhradu provozních výdajů z rozpočtu EU včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů (spolufinancování),
- dotace dle mezinárodních smluv na úhradu provozních výdajů, například z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z Norského finančního mechanismu a programu švýcarsko-české spolupráce (Peková, Pilný, Jetmar, 2012).

Pokud se prostředky uvedené v posledních dvou bodech nespotřebují do konce kalendářního roku, převádějí se do rezervního fondu jako zdroj financování v budoucích letech, ale mohou se použít pouze na stanovený účel (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz PO buď v absolutní částce, nebo v návaznosti na výkony, případně jiná kritéria jejích potřeb. Pokud PO vytváří ve své doplňkové činnosti zisk, může jej použít jen ve prospěch své hlavní činnosti, pokud zřizovatel nepovolí jiné využití tohoto zdroje (Hejduková, Pavlásek, 2011). Zřizovatel může také uložit PO odvod do svého rozpočtu, pokud plánované výnosy převyšují její plánované

náklady, nebo jsou její investiční zdroje větší než jejich potřeba (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

Příspěvková organizace tvoří následující čtyři peněžní fondy:

- Rezervní fond

Tvoří se ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace po skončení roku na základě schválení jeho výše zřizovatelem, sníženého o případné převody do fondu odměn. Zlepšeného hospodářského výsledku dosáhne příspěvková organizace tehdy, jestliže skutečné výnosy jejího hospodaření jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem větší než její provozní náklady. Rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku do rezervního fondu a fondu odměn schvaluje zřizovatel. Zdrojem rezervního fondu mohou být také peněžní dary. Rezervní fond je čerpán k dalšímu rozvoji činnosti PO, k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně, k úhradě ztráty za předchozí roky a po souhlasu zřizovatele také na posílení fondu investic. Výjimku tvoří účelově určené peněžní dary, které se používají v souladu s jejich určením (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

- Fond investic

Fond investic je tvořen pro potřebu financování investičních potřeb příspěvkové organizace. Jeho zdrojem jsou odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku prováděné podle zřizovatelem schváleného odpisového plánu, investiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele, investiční dotace ze státního fondu a jiných veřejných rozpočtů, příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného svěřeného majetku po schválení zřizovatelem, peněžní dary a jiné příspěvky použitelné k investičním účelům, příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku ve vlastnictví PO, převody z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem. Finanční prostředky z investičního fondu příspěvková organizace používá na pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku (s výjimkou drobného majetku), k úhradě investičních úvěrů a půjček, k odvodu do rozpočtu zřizovatele pokud tento odvod uloží, k financování údržby a oprav majetku používaného pro činnost PO (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

- Fond odměn

Fond odměn je vytvářen ze zlepšeného hospodářského výsledku PO, a to do výše 80 %, maximálně však do výše 80 % stanoveného objemu prostředků na platy. Zřizovatel schvaluje převod peněžních prostředků do fondu odměn. Fond je určen na úhrady odměn zaměstnancům. Přednostně se z fondu hradí případné překročení stanoveného objemu prostředků na platy (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

- Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP)

Jediný fond, který není tvořen ze zlepšeného hospodářského výsledku, ale je tvořen základním přidělem na vrub nákladů PO z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, případně na mzdy a náhrady mezd, odměny a ostatní plnění za vykonanou práci. Je určen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnancům v pracovním poměru, žákům středním odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do invalidního nebo starobního důchodu pracovali u PO, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným fyzickým a právnickým osobám (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

Zůstatky peněžních fondů se po skončení kalendářního roku převádějí do následujícího roku. Po předchozím písemném souhlasu zřizovatele, je PO oprávněna uzavírat smlouvy o půjčce nebo úvěru a může pořizovat věci nákupem na splátky nebo smlouvou o nájmu s právem koupě. Souhlas se nevyžaduje u půjček zaměstnancům z fondu kulturních a sociálních potřeb. PO není oprávněna poskytovat dary jiným subjektům, výjimku tvoří obvyklé peněžité či věcné dary zaměstnancům a jiným osobám z fondu kulturních a sociálních potřeb (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

3.3.2 Financování sociálních služeb

Protože se diplomová práce zabývá financováním příspěvkové organizace, poskytující sociální péči, je v následujícím textu uveden stručný přehled, jaké zdroje má tato oblast k dispozici.

Hlavní, dlouhodobě uplatňovaný princip při financování sociálních služeb je princip vícezdrojového financování. Rozhodujícími zdroji financování jsou dotace z veřejných rozpočtů, úhrada klientů za poskytované služby, příspěvek na péči a úhrada ošetrovatelské a rehabilitační péče ze zdrojů veřejného zdravotního pojištění (Vostatek, 2013).

Majoritním zdrojem financování sociálních služeb jsou úhrady od klientů včetně státních dávek, tedy příspěvku na péči. Velikost příspěvku na péči závisí na věku uživatele a na stupni závislosti. Aktuální měsíční výše příspěvku na péči jsou dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách vyobrazeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Aktuální měsíční výše příspěvku na péči

Do 18 let/měsíc		Starší 18 let/měsíc	
I. Stupeň	3 000 Kč	I. Stupeň	800 Kč
II. Stupeň	6 000 Kč	II. Stupeň	4 000 Kč
III. Stupeň	9 000 Kč	III. Stupeň	8 000 Kč
IV. Stupeň	12 000 Kč	IV. Stupeň	12 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona o sociálních službách, 2016

S ohledem na demografický vývoj, nároky uživatelů a stále rostoucí náklady poskytovatelů služeb je současný systém financování sociálních služeb dlouhodobě neudržitelný. Prioritou MPSV je zvyšování kvality poskytovaných sociálních služeb a předpokladem vyšší kvality jsou úpravy stávajícího systému financování. S ohledem na tyto fakta realizovalo MPSV k 1. 1. 2015 následující iniciační kroky:

- přesun části dotačního řízení na kraje a tím posílení jejich odpovědnosti,
- ponechání kontrolních mechanismů v rámci dotačního řízení vůči krajům na úrovni MPSV,
- zavedení mechanismu vyrovnávací platby, která zajistí víceleté financování a zjednodušení systému financování,
- využití nástrojů kalkulačních vzorců pro zvýšení transparentnosti dotačního řízení (MPSV, 2015).

Cílem přesunu části odpovědnosti dotačního řízení na kraje bylo směřovat rozhodování na nižší úroveň řízení, blíže k uživatelům a poskytovatelům a postupné sladování způsobu financování s pravidly EU. Přechod financování sociálních služeb z MPSV

---

na kraje se týká pouze dotačního programu A, dotační program B⁴ zůstává nadále v kompetenci MPSV (MPSV, 2015).

Vyrovňovací platba je jedna z možností jak sladit způsob financování s pravidly EU. Zavedení prvků vyrovňovací platby přináší poskytovatelům možnost plánovat v delším horizontu (MPSV, 2015). Vyrovňovací platba je zjednodušeně řečeno vyrovnání toho, co poskytovateli chybí na zajištění služby. Výše vyrovňovací platby nesmí přesáhnout rozsah nezbytný k pokrytí čistých nákladů vynaložených na poskytnutí veřejné služby, včetně přiměřeného zisku. Čisté náklady se vypočítají jako rozdíl mezi náklady a výnosy vynaložené na služby obecného hospodářského zájmu. Nadměrně vyplacená částka musí být vrácena, pokud nepřesahuje 10 % průměrné roční vyrovňovací platby, jinak ji lze převést do dalšího období a odečíst od vyrovňovací platby splatné v tomto období (Rozhodnutí Komise číslo 2012/21/EU o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování EU na státní podporu ve formě vyrovňovací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu). Princip financování vyrovňovací platbou je do jisté míry demotivující, protože pokud se poskytovatel sociální služby snaží o získání více finančních zdrojů, bude mu vyrovňovací platba krácena (Z Klub, 2015).

Kalkulační vzorec umožňuje stanovit optimální nákladovost sociální služby. Poskytuje možnost porovnávat náklady mezi jednotlivými druhy služeb. Podrobná analýza nákladů přispěje k efektivnějšímu hospodaření s prostředky a také ke zpřehlednění reálného nákladu sociálních služeb. Potřebná úroveň kvality poskytovaných služeb se odráží ve všech složkách kalkulačního vzorce. Kvalitu služby v praxi určuje zejména kvalita a množství pracovníků, proto jsou osobní náklady na pracovníky nejvyšší položkou kalkulačního vzorce. Cílem kalkulačního vzorce není vyvíjet tlak na snižování nákladů, ale nastavit optimální poměr mezi cenou a kvalitou sociálních služeb (MPSV, 2015).

---

⁴ Dotační program A – podpora poskytování sociálních služeb, které mají místní či regionální charakter; dotační program B – podpora sociálních služeb celostátního či nadregionálního charakteru (MPSV, 2013).

4 PŘEDSTAVENÍ DOMOVA PRO OSOBY SE ZDRAOVTNÍM POSTIŽENÍM BYSTRICE NAD ÚHLAVOU

V následující části je představena konkrétní příspěvková organizace, Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou, na které je v dalších kapitolách aplikován způsob jejího financování.

4.1 Základní informace

Název	Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou
Právní forma	příspěvková organizace
Zřizovatel	Plzeňský kraj, Škroupova 18, 306 13 Plzeň
Sídlo	Bystřice nad Úhlavou 44, 340 22 Nýrsko
IČO	492 07 300
Telefon	376 571 270
E-mail	k.simkova@dozpbystrice.cz
Statutární orgán	ředitelka Ing. Kateřina Šimková

Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou, příspěvková organizace Plzeňského kraje, je právnickou osobou vystupující v právních vztazích svým jménem a na vlastní odpovědnost. Jedná se o zařízení sociálních služeb, které podle § 48 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách poskytuje pobytové služby osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Zařízení poskytuje sociální a zdravotně rehabilitační služby uživatelům na různém stupni mentálního nebo kombinovaného (možná kombinace s tělesným a smyslovým postižením) postižení s celoročním pobytem. Cílovou skupinou uživatelů jsou v současnosti lidé se středně těžkou a těžkou mentální retardací (DOZP Bystřice, 2016). Současně mohou být služby poskytovány též osobám s hlubokým mentálním postižením nebo s lehkým mentálním postižením, ale jen za předpokladu, že jejich zdravotní stav vyžaduje trvalou ošetrovatelskou péči (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Posláním je podpora těchto lidí v rozvoji jejich samostatnosti v oblasti péče o vlastní osobu a v oblasti jejich rozhodování (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015). Péči o uživatele zajišťuje kvalifikovaný personál, který se skládá z pracovníků sociálních služeb se zaměřením na přímou obslužnou péči a základní výchovnou činnost, z vychovatelky, všeobecných sester a rehabilitačních pracovníků (DOZP Bystřice, 2016). Cílem všech zaměstnanců je vytvářet bezpečné zázemí a prostor pro naplňování životních cest obyvatel DOZP Bystřice (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015). Poskytují nejen kvalitní ubytování, stravu a nezbytné sociální služby, ale i léčebnou, rehabilitační a výchovně vzdělávací péči. Zajišťují jim pracovní, kulturní i sportovní vyžití a to vše s důrazem na maximální sebeuspokojení a sebeuplatnění uživatelů (DOZP Bystřice, 2016).

Služby jsou určeny pro osoby starší 18 – ti let a zároveň jejich věk nesmí přesahovat 64 let v době jejich přijetí. DOZP Bystřice poskytuje služby i osobám do 18 – ti let věku, nové ale již nepřijímá. Průměrný věk uživatelů domova je 36,87 let. Do 1. 4. 2015 byla kapacita zařízení 162 míst, z důvodu snahy zlepšit podmínky poskytovaných sociálních služeb se však kapacita snížila na pouhých 150 míst. Počet obyvatel k 31. 12. 2015 byl 145 osob, zařízení bylo tedy vytížené na 96,67 % (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015). Následující tabulka udává vývoj počtu obyvatel v průběhu pěti let 2011 – 2015 podle stupně závislosti. Je uvedena i celková kapacita a z toho vypočtena vytíženost zařízení v procentech v jednotlivých letech.

Tabulka č. 5: Struktura obyvatel podle stupně závislosti v letech 2011 – 2015

Počet obyvatel podle stupně závislosti	2011	2012	2013	2014	2015
I. (lehká závislost)	2	2	2	2	2
II. (středně těžká závislost)	34	35	35	31	30
III. (těžká závislost)	49	50	49	46	46
IV. (úplná závislost)	65	65	64	67	67
Celkem	150	152	150	146	145
Kapacita	162	162	162	162	150
Vytíženost (%)	92,59	93,83	92,59	90,12	96,67

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Z tabulky lze vidět, že počet obyvatel má ve sledovaných letech spíše kolísavý až klesající trend. Zařízení je nejvíce obsazeno z hlediska kapacity v roce 2015, za sledované období vytíženost neklesla pod 90 %. Z hlediska struktury počtu obyvatel podle stupně závislosti

je patrné, že se organizace orientuje spíše na uživatele se středně těžkou a těžkou až hlubokou mentální retardací, jak již bylo řečeno.

4.2 Předmět hlavní činnosti

PO zabezpečuje následující základní činnosti: poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy, pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí.

V souladu s ustanovením § 37, odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, poskytuje sociální poradenství.

Dle § 36, výše uvedeného zákona o sociálních službách poskytuje PO ošetřovatelskou, popřípadě rehabilitační péči osobám, kterým poskytuje pobytové sociální služby, prostřednictvím svých zaměstnanců s odbornou způsobilostí k provádění zdravotnického povolání.

Jako poskytovatel sociálních služeb může PO provozovat fakultativní činnosti. Tím se rozumí:

- činnost související s poskytováním registrované sociální služby a registrované cílové skupině,
- činnost ve vztahu k osobě, která má s poskytovatelem uzavřenou smlouvu na základní činnosti,
- činnost související s péčí a podporou člověka v nepříznivé sociální situaci, odpovídající zjištěným potřebám a pomáhající sociálnímu začleňování či předcházející sociálnímu vyloučení,
- činnost zajišťovaná vlastními zaměstnanci a vlastními prostředky poskytovatele,
- činnost, kterou v daném místě nelze zajistit běžně dostupnou veřejnou službou,
- činnost, za kterou je klientovi účtována úhrada v maximální výši rovnající se nákladu na provedení činnosti, tzn. bez zisku.

PO může prodávat výrobky, které vznikly v rámci sociálně terapeutických, případně aktivizačních činností organizace.

V PO je vykonávána ústavní výchova v souladu s § 48 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Příspěvková organizace plní další povinnosti stanovené zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (Dodatek č. 5 zřizovací listiny příspěvkové organizace Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou).

4.3 Doplnková činnost

Doplnková činnost navazuje na hlavní činnost PO, ale nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace. Zřizovatel povoluje PO vykonávat doplnkovou činnost, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců. Okruhy doplnkové činnosti jsou pronájem nemovitého a movitého majetku a hostinská činnost (prodej obědů veřejnosti). Do roku 2014 také prodej výrobků z dílny pracovní rehabilitace, který se od roku 2015 vykazuje v hlavní činnosti (Dodatek č. 5 zřizovací listiny příspěvkové organizace Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou).

4.4 Historie

Organizace vznikla 3. června 1958 v budově bývalého kláštera pod názvem Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2011). V té době byl ústav provozován pouze s pěti děvčaty, do konce roku 1958 však obývalo ústav již 50 mentálně postižených dětí (DOZP Bystřice, 2016). Postižení bydleli také v prostorách bystřického zámku, kde se o ně staraly kromě pečovatelek řádové sestry. Z důvodu špatného stavu budovy zámku se později stala hlavním objektem organizace pouze budova kláštera, ke které byla v roce 1977 přistavěna budova stacionáře (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2011). V současné době bydlí uživatelé ve dvou budovách, v hlavní budově (původní klášter) a v budově stacionáře (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Od 30. dubna 2003 je zařízení zřízeno zřizovací listinou Plzeňského kraje na základě usnesení ZPK pod č. 335/03 ze dne 15. 3. 2003. Dne 6. 3. 2007 došlo k přejmenování organizace z Ústavu sociální péče pro mentálně postiženou mládež na Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou, příspěvková organizace. Zároveň se tím změnila cílová skupina poskytovaných služeb. Původně byla PO orientovaná pouze na děti a mládež, naopak dnes poskytuje své služby především dospělým osobám s mentálním postižením (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2011).

5 ANALÝZA FINANCOVÁNÍ DOZP BYSTŘICE NAD ÚHLAVOU V LETECH 2011 – 2015

Následující část práce se orientuje na praktickou stránku financování neziskového sektoru aplikovanou na konkrétní příspěvkovou organizaci, Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou. Kapitola je zaměřena na analýzu nákladů a výnosů Domova pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou. Protože se jedná o příspěvkovou organizaci zřízenou územním samosprávným celkem, musí se při svém finančním hospodaření řídit zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Analýza financování je provedena za období pěti let, od roku 2011 do roku 2015. Údaje potřebné k vypracování analýzy jsou čerpány z rozborů hospodaření, výročních zpráv a dalších interních dokumentů, poskytnutých Domovem pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou.

V kapitole zabývající se představením Domova pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou bylo zmíněno, že organizace kromě hlavní činnosti provozuje také hospodářskou (doplňkovou) činnost. Výnosy a náklady eviduje DOZP Bystřice odděleně za hlavní a doplňkovou činnost. Práce se zabývá především rozbořením výnosů a nákladů z hlavní činnosti, hospodářská činnost je zmíněna jen okrajově.

5.1 Výnosy z hlavní činnosti DOZP Bystřice nad Úhlavou

Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou hospodaří s peněžními prostředky z vlastní činnosti, s peněžními prostředky z rozpočtu zřizovatele, s prostředky svých fondů, s peněžními dary a s dotacemi na úhradu provozních výdajů.

DOZP Bystřice sestavuje před začátkem nového rozpočtového období návrh rozpočtu na následující období. Velikost navrhovaného rozpočtu závisí na předpokladu organizace, kolik zdrojů očekává, že obdrží. V průběhu roku se s rozpočtem dále pracuje a upravuje se, například v souvislosti s obdržáním neočekávaného neinvestičního příspěvku na provoz apod. V této podkapitole je proto také věnována pozornost porovnání, zda upravený rozpočet výnosů odpovídá skutečně dosaženým výnosům v jednotlivých letech. Dále podkapitola zkoumá vývoj hlavních skupin výnosů

a celkových výnosů v průběhu let 2011 – 2015. Pro přehlednost je také zobrazen graf znázorňující podíl hlavních druhů výnosů na celkových výnosech. Následně jsou zkoumány jednotlivé druhy výnosů do detailu, jejich vývoj a analýza příčin tohoto vývoje.

Tabulka č. 6: Plnění rozpočtu výnosů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Rozpočet výnosů	2011	2012	2013	2014	2015
Upravený rozpočet	40 277	40 870	41 349	45 733	45 041
Skutečné výnosy	41 133	40 959	41 878	43 926	44 858
SV/UR (%)	102,13	100,22	101,28	96,05	99,59

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Pozn.: SV = skutečné výnosy, UR = upravený rozpočet; rozpočet výnosů i skutečné výnosy zahrnují pouze výnosy z hlavní činnosti

Tabulka č. 6 ukazuje, že nejlépe byly výnosy odhadnuty v roce 2012, kdy se upravený rozpočet výnosů lišil od skutečných výnosů pouze o 89 tis. Kč (0,22 %). Naopak nejhůře byly výnosy naplánovány v roce 2014, rozdíl skutečnosti oproti plánu je zde 1 807 tis. Kč. V letech 2011 – 2013 skutečné výnosy mírně překročily upravený rozpočet, v ostatních letech naopak nenaplnily upravený rozpočet, ale rozdíl skutečných výnosů od plánovaných výnosů není nijak významný. Dalo by se říci, že rozpočet výnosů byl v uvedených letech dobře naplánován, rozdíl plánu oproti skutečnosti je pouze minimální.

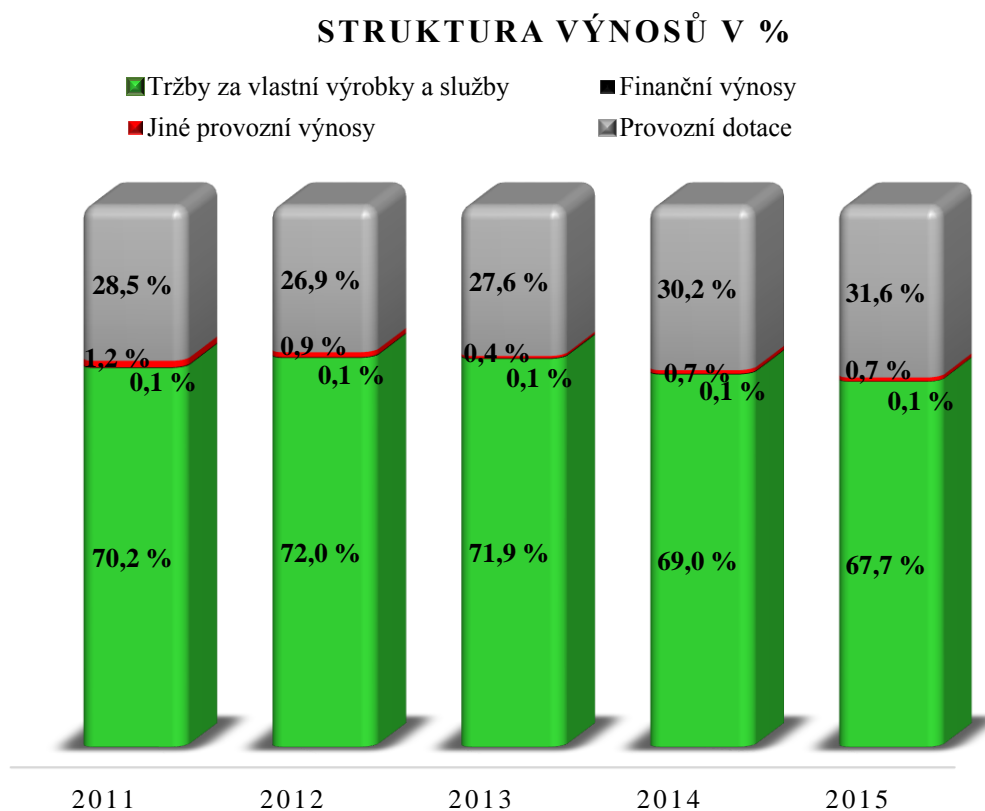
Celkové skutečně dosažené výnosy měly zpočátku kolísavý průběh. V roce 2012 mírně klesly oproti předešlému roku, následující roky se již vyznačují rostoucím trendem celkových výnosů. Příčiny nastalého vývoje jsou objasněny v následujícím textu, který se zabývá rozbořem jednotlivých druhů výnosů.

Tabulka č. 7: Struktura výnosů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Druh výnosů	2011	2012	2013	2014	2015
Tržby za vlastní výrobky a služby	28 870	29 511	30 095	30 305	30 350
Finanční výnosy	56	55	60	56	35
Jiné provozní výnosy	487	375	168	293	307
Provozní dotace	11 721	11 019	11 556	13 272	14 165
Celkem	41 133	40 959	41 878	43 926	44 858

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Obrázek č. 3: Podíl jednotlivých druhů výnosů na celkových výnosech DOZP Bystřice v letech 2011 – 2015 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování, 2016

Na celkových výnosech DOZP Bystřice se nejvíce podílejí tržby za vlastní výrobky a služby, jak lze vidět z tabulky č. 7 i z obrázku č. 3, přičemž jejich výše v absolutním vyjádření každoročně roste. Nejvíce peněz získává organizace za poskytované sociální služby. Od roku 2013 se tržby za vlastní výrobky a služby v relativním vyjádření snižují na úkor zvyšování provozních dotací. Provozní dotace představují taktéž nezanedbatelnou část celkových výnosů, v průměru se podílejí na celkových výnosech DOZP Bystřice 29 %. Jejich vývoj vykazuje pokles v roce 2012 a poté se již každoročně zvyšují absolutně i relativně. Nejvyšší dotaci na provoz obdržela organizace v roce 2015, ve výši cca 14 mil. Kč. Finanční výnosy a ostatní provozní výnosy tvoří pouze nepatrnou část na celkových výnosech. Konkrétně finanční výnosy jsou téměř zanedbatelná položka, svým 0,1% podílem v průběhu let 2011 – 2015 téměř nejdou na obrázku č. 3 spatřit. Jejich průběh je navíc velmi kolísavý a nepředvídatelný. Detailněji k jednotlivým druhům výnosů a příčinám jejich vývoje v následujícím textu.

Výnosy z prodeje vlastních výrobků**Tabulka č. 8:** Výnosy z prodeje vlastních výrobků v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	3,13	1,456	3,791	3,294	9,297

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Zřizovatel DOZP Bystřice pořádá v prostorách organizace různé vzdělávací akce a semináře pro zaměstnance, včetně zajištění občerstvení. Toto občerstvení dodává DOZP Bystřice z vlastní kuchyně a pořadatel za něj zaplatí. Právě výnosy z občerstvení dodaného na semináře představují položku výnosů z prodeje vlastních výrobků.

Dodatek č. 5 zřizovací listiny příspěvkové organizace Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou stanovil, že od roku 2015 se budou v rámci hlavní činnosti vykazovat také výnosy z prodeje výrobků dílny pracovní rehabilitace, které se do této doby považovaly za hospodářskou činnost, proto je možné vidět v tabulce č. 8 velký nárůst výnosů z prodeje vlastních výrobků. Výrobky z dílny pracovní rehabilitace si lze prohlédnout na internetových stránkách DOZP Bystřice, jsou označeny logem. Veřejnost si je může zakoupit na různých prezentacích domova, například dni otevřených dveří, v kulturním a informačním centru města Nýrsko, v knihovně Janovice nad Úhlavou, na charitativních jarmarcích, nebo jsou některé vyráběny přímo na zakázku a stávají se pozorností pro sponzory a dodavatele. (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2011). Jedná se například o předměty z hlíny, dekorační předměty, batikování, vyšívání a pletení košíčků (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013).

Výnosy z prodeje vlastních výrobků představují pouze nepatrnou část z celkových výnosů organizace, ba dokonce zanedbatelnou, není proto nutné při analýze této položky zacházet do větších podrobností.

Tržby z prodeje služeb**Tabulka č. 9:** Tržby z prodeje služeb v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Tržby z prodeje služeb	2011	2012	2013	2014	2015
Výnosy z prodeje služeb závodní stravování	420,7	444,2	423,9	421,7	395,3
Výnosy z poskytované sociální služby	27 478	28 222	28 607	28 519	28 616
Výnosy za zdravotní výkony	945,8	821,4	1 038,8	1 306,9	1 263,6
Výnosy z fakultativní činnosti	21,7	21,3	21,5	53,9	65,7
Celkem	28 866	29 509	30 091	30 301	30 341

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Tržby z prodeje služeb představují hlavní zdroj výnosů organizace, dosahují vysokých hodnot kolem 30 mil. Kč a dokonce vykazují každoroční příznivý rostoucí trend.

Převážnou část tržeb za služby tvoří výnosy za poskytované sociální služby, které zahrnují platby za pobyt, péči a stravování uživatelů včetně příspěvku na péči. Tyto výnosy se vyznačují rostoucím vývojem až do roku 2013, v roce 2014 mírně poklesly a následující rok 2015 opět vzrostly. V roce 2012 se zvýšily oproti předchozímu roku téměř o 1 mil. Kč. Důvodem byl růst počtu uživatelů ze 150 na 152 a růst cen za stravování od 1. 1. 2012, jehož vývoj je možné vidět v příloze A. Zároveň vzrostly příjmy uživatelů (důchody, příspěvky na péči, příjmy z pracovních aktivit) a došlo k přechodu dětí na dospělé (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2012). V roce 2012 také došlo ke zvýšení příspěvku na péči osobám do 18 let druhého stupně závislosti o 1 000 Kč (Sociální reforma, 2012) a k přehodnocování stupňů závislosti u některých klientů například ze stupně I. (resp. II.) na stupeň III. (resp. IV.) a tím byl navýšen příspěvek na péči (interní zdroje DOZP Bystřice). V roce 2013 se výnosy ze sociálních služeb také zvýšily, tentokrát už jen o 385 tis. Kč. Důvodem bylo navýšení úhrady za ubytování a opět vzrostly příjmy uživatelů. Úhrady za ubytování vzrostly díky proběhlé rekonstrukci některých pokojů, u kterých bylo nutné navýšit cenu (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013). Vývoj cen za ubytování si lze prohlédnout v příloze B. Pro větší motivaci klientů vydělávat si vlastní peníze zahrnoval DOZP Bystřice do svých příjmů pouze 50 % jejich výdělku. Po proběhlé inspekci poskytování sociálních služeb již musí zahrnovat 100 % výdělku, pokud jejich příjmy nedosahují částky úhrady. V případě, že úhrady dosáhnou, peníze klientům zbydou pro vlastní potřebu (interní zdroje DOZP Bystřice, 2013). Rok 2014 vykazuje mírný pokles výnosů za sociální služby. Příčinou bylo snížení

počtu klientů ze 150 na 146 (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014). V posledním sledovaném roce 2015 tato položka opět vzrostla o 97 tis. Kč, došlo k opětovnému nárůstu cen za ubytování, jak lze vidět v příloze B a navýšení důchodů (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Platby za zdravotní výkony mají kolísavý průběh. V roce 2012 poklesly o 125 tis. Kč oproti roku 2011, protože si pojišťovna nastavila nové podmínky a také se snížil počet vykázaných zdravotních úkonů z důvodu odchodu fyzioterapeutky na mateřskou dovolenou (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2012). V následujícím roce se meziročně zvyšují o 217 tis. Kč. V březnu roku 2013 proběhlo roční vyúčtování služeb, kdy byl organizaci vyúčtován přeplatek (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013), proto zmíněný růst položky. Příjmy za zdravotní výkony v roce 2014 dosahovaly vysokých hodnot, protože jednak zdravotní pojišťovna přešla od paušální formy vyúčtování k vyúčtování dle skutečně vykazovaných úkonů a jednak položku zkresluje vyúčtování za rok 2013, které proběhlo až na podzim roku 2014. Proto ačkoliv se zdá, že položka výnosů za zdravotní výkony v roce 2015 oproti roku 2014 klesla, ve skutečnosti jsou výnosy za zdravotní výkony v roce 2015 ve srovnání s rokem 2014 o 115 tis. Kč vyšší. Příčina navýšení spočívala v růstu unikátních pojištěnců z 95 na 115 (tj. počet klientů, na které organizace vykazovala zdravotní péči). Záměrem organizace je změnit dominantní postavení stávající, Všeobecné zdravotní pojišťovny a rozložit pojištěnce mezi více pojišťoven, aby nedocházelo ke krácení (interní dokumenty DOZP Bystřice).

Výnosy z prodeje služeb za závodní stravování jsou tvořeny úhradami od strážníků (zaměstnanců) a příspěvkem z FKSP. V roce 2012 výnosy vzrostly o 23 tis. Kč, poté již každoročně jen klesaly. V roce 2012 byl růst způsoben růstem cen za stravování od 1. 1. 2012, jak již bylo zmíněno. Pokles v roce 2013 zapříčinila změna směn v provozu. Před rokem 2013 zaměstnanci sloužili ranní, odpolední a noční směny. Zatímco od roku 2013 již slouží pouze denní nebo noční směny. Dále byl pokles způsoben snížením příspěvku na stravu z FKSP (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013). Rok 2014 zaznamenal opět mírný pokles výnosů za stravování zaměstnanců, došlo ke snížení počtu odebraných obědů zaměstnanců (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014). V roce 2015 byl pokles zapříčiněn také snížením počtu odebraných obědů v kombinaci s poklesem stavu zaměstnanců o 3 zaměstnance (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Posledním druhem výnosů z kategorie tržeb za vlastní poskytované služby jsou výnosy z fakultativní činnosti. Fakultativní služby doplňují základní služby a patří mezi ně koupání a provoz vnitřního bazénu a doprava uživatelů na rekreace. Služby jsou hrazeny pouze za měsíc, kdy byly využívány a na základě platného ceníku poskytovaných služeb. Jejich výše první tři sledované roky spíše stagnuje, v roce 2014 prudce vrostly a růst následoval i v roce 2015. V roce 2014 se změnil ceník za fakultativní služby, kdy od 1. 4. 2014 domov nově účtuje uživatelům dopravu na rekreace a navýšil úhradu za koupání v bazénu (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014). Od 1. 9. 2015 organizace vyúčtovává poplatek za každé koupání v bazénu namísto předchozího paušálního poplatku 100 Kč/ měsíc, protože náklady z provozu bazénu byly vyšší než výnosy a provoz byl silně ztrátový (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Smluvní pokuty a úroky z prodlení

Tabulka č. 10: Smluvní pokuty a úroky z prodlení v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0	0	0	4	0

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Smluvní pokuty a úroky z prodlení nastaly pouze v roce 2014 ve výši 4 000 Kč a představují pokutu, kterou organizace udělila dodavateli za pozdní dodání serveru a výpočetní techniky (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014).

Čerpání fondů

Tabulka č. 11: Čerpání fondů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Čerpání fondů	2011	2012	2013	2014	2015
Čerpání rezervního fondu - sponzorské dary	155,5	60,2	17,7	4,2	158,2
Čerpání fondu majetku	130	0	0	144	0
Celkem	285,5	60,2	17,7	148,2	158,2

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Jak již bylo řečeno v teoretické části práce, PO tvoří a hospodaří s vlastními fondy. Rezervní fond DOZP Bystřice je tvořen z hospodářského výsledku minulých let a z přijatých finančních darů. Fond majetku je tvořen z odpisů. V roce 2011 dosahuje čerpání fondu majetku poměrně vysoké částky 130 tisíc Kč, jež byla využita v souvislosti s investiční akcí přístavby v hlavní budově.

V roce 2013 dosahovalo čerpání fondů necelých 18 tis. Kč, byly čerpány sponzorské dary na rekreace a sportovní aktivity uživatelů (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013).

V roce 2014 byl z rezervního fondu čerpán účelový sponzorský dar na materiál pro dílnu pracovní rehabilitace. Fond reprodukce majetku se použil v tomto roce na opravu havarijního stavu budovy stacionáře ve výši 144 044 Kč (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014).

Čerpání rezervního fondu v roce 2015 dosahovalo výše 158 237 Kč, byl čerpán neúčelový peněžní dar na rekreace uživatelů, dofinancována zdravotní péče v částce 137 400 Kč a fakultativní činnost bazén ve výši 11 000 Kč (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015). Zdravotní péče i činnost bazénu jsou ztrátové činnosti, proto se hledají další zdroje k jejich financování.

Ostatní výnosy z činnosti

Tabulka č. 12: Ostatní výnosy z činnosti v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Ostatní výnosy z činnosti	2011	2012	2013	2014	2015
Příjmy z kapely a tanečního kroužku	5,2	13,1	7,4	4,8	0
Pojistná plnění	13,4	168,5	28	0	85,9
Výnosy za věcné dary	177,3	121,9	108,7	102,6	36
Ostatní	5,2	10,4	5,96	33,5	10,3
Celkem	201,1	313,9	150	140,9	132,2

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Jak zobrazuje tabulka č. 12, nejvyšší položkou ve skupině ostatních výnosů z činnosti jsou výnosy za věcné dary, které vykazují každoroční pokles. Výnosy za věcné dary zahrnují sponzorské dary, oceněné kupní cenou nebo hodnotou stanovenou dárcem a zařazené do majetku organizace, nebo také dědictví po klientovi. Z těchto darů PO hraří rekreace a další aktivity klientů, jako oblečení a látky pro taneční kroužek, zakoupení materiálu do dílny pracovní rehabilitace, sportovní hry atd. (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2011). Dodavatelem zdravotnického a ošetřovatelského materiálu DOZP Bystřice je firma Semileas, a.s., která za to, že si od ní klienti kupují materiál, poskytuje organizaci bonusy ve formě věcných darů. V minulosti byly bonusy čerpány více a celkově se projevoval velký boom v získávání finančních a věcných darů, ale postupně se začalo na bonusech šetřit, proto položka každoročně klesá.

Významná položka v této skupině výnosů jsou také výnosy z pojistných plnění. V roce 2011 obdržela organizace náhradu za prasklá skla u automobilů. Pojistná událost vyššího rozsahu nastala v období roku 2012, kdy organizace obdržela finanční prostředky za zatopení stacionáře (protékalo střechou, havarijní stav budovy). V roce 2013 opět nastalo vytopení stacionáře, kdy vlivem tíhy sněhu a námrazy došlo k destrukci části vodovodního potrubí. V roce 2015 nastala v hlavní budově vodovodní škoda (Výroční zpráva DOZP Bystřice 2011 – 2015).

Uživatelé DOZP Bystřice provozují různé zájmové aktivity a z některých těchto aktivit plynou drobné příjmy organizaci. Jako příklad lze uvést taneční kroužek Bystřinka (název podle místa výskytu organizace), do kterého je zapojeno 12 uživatelů a který vystupuje na různých akcích v domově i mimo něj. Taneční kroužek nacvičuje různé typy tanců podle zájmu uživatelů, každý rok se však skladba tanců mění, aby se kroužek mohl pochlubit něčím novým. Druhá výnosná zájmová aktivita uživatelů DOZP Bystřice je kapela Mikeška, ve které hraje 5 muzikantů. Kapela hraje více druhů žánrů, od lidových až po moderní skladby. Každé pondělí a středu nacvičuje v kulturní místnosti, čímž zároveň i těší ostatní příslušníky domova. Kapela je zvána i mimo domov, kde za vystoupení získává peníze. Pravidelně vystupuje například na festivalu v Mariánských Lázních, Na jedné lodi v Klatovech, na Slovensku, na festivalech, masopustech apod. (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Úroky

Tabulka č. 13: Úroky v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Úroky	2011	2012	2013	2014	2015
Úroky z účtu KB	0,601	0	1,564	1,397	0,359
Úroky z běžného a spořicího účtu ČSOB	55,7	55	58	54,2	34,7
Celkem	56,3	55	59,6	55,6	35,1

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Výnosové úroky zahrnují úroky z termínovaných, spořicích a běžných účtů. Jak lze vidět v tabulce č. 13, úroky z účtu v Komerční bance (KB) jsou velmi nízké, za sledované období dosahovaly maximální výše necelé 2 tis. Kč. Úroky ze spořicího účtu u Československé obchodní banky (ČSOB) vykazují první čtyři pozorované roky kolísavý trend, ale jejich výše se příliš neměnila a závisí především na velikosti úrokové sazby. Poslední rok 2015 prudce klesly, protože se snížila úroková sazba

z 3 % na 1,5 % (interní zdroje DOZP Bystřice, 2015). Vzhledem k tomu, že výše úrokových sazeb na spořicíh účtech je v současné době přibližně na stejné úrovni i u ostatních bankovních společností, nemá smysl navrhnout organizaci, aby své peníze převedla k jinému bankovnímu institutu.

Kurzové zisky

Tabulka č. 14: Kurzové zisky v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Kurzové zisky	0	0	0,027	0,005	0

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Kurzové zisky představují kurzové vyčíslení zůstatku pokladny vedené v eurech. Za sledované období se objevují pouze v letech 2013 a 2014 a jejich částka je opravdu nepatrná, ve výši 27 Kč a 5 Kč. Proto se není třeba touto položkou více zabývat.

Výnosy z prodeje materiálu

Tabulka č. 15: Výnosy z prodeje materiálu v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Výnosy z prodeje materiálu	0	0,680	0	0	17

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Výnosy z prodeje materiálu se objevují také pouze ve dvou zkoumaných letech, v roce 2012 v hodnotě 680 Kč za vyřazení starého nábytku (interní zdroje DOZP Bystřice, 2012) a v roce 2015 ve výši 17 000 Kč za prodej panelů panu Smáhovi (interní zdroje DOZP Bystřice, 2015).

Provozní dotace

Tabulka č. 16: Provozní dotace v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Provozní dotace	2011	2012	2013	2014	2015
Dotace MPSV	11 030	9 375	11 016	9 257	11 532
Provozní příspěvek zřizovatele	564	1 644	540	3 757	2 336
Příspěvky úřad práce	127	0	0	258	297
Celkem	11 721	11 019	11 556	13 272	14 165

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

V pořadí druhá nejvýznamnější položka výnosů DOZP Bystřice jsou provozní dotace. DOZP Bystřice získává 3 typy dotací, a to neinvestiční dotace z kapitoly 313 MPSV

státního rozpočtu v rámci podpory regionální působnosti, provozní příspěvek od zřizovatele a příspěvky z úřadu práce. Převážná část dotací je určena na úhradu mezd. Největší podíl na celkových dotacích tvoří dotace od MPSV, které jsou v roce 2012 a 2014 podstatně nižší ve srovnání s ostatními léty, protože ve státním rozpočtu nebylo tolik peněz a příspěvková organizace si na úkor toho zažádala o podstatně vyšší neinvestiční příspěvek od zřizovatele, aby se částka vykompenzovala.

Provozní příspěvek od zřizovatele se v roce 2012 poměrně zvýšil v poměru k předcházejícímu roku. Důvodem je kromě nižší dotace od MPSV také fakt, že v tomto roce obdržela příspěvková organizace neinvestiční příspěvek od Plzeňského kraje na opravy střechy budovy stacionáře. Přestože byla tato budova vybudována teprve nedávno, potýkala se s problémy typu nedostatečné izolace, při přívalových deštích a tání sněhu do budovy zatékalo (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2012).

V roce 2013 získala organizace neinvestiční, účelově určený provozní příspěvek od zřizovatele 539 777 Kč na opravy, které následně využila k opravě havárie teplovodu v hlavní budově a odstranění havarijního stavu střechy.

Ve výši 258 334 Kč byla v roce 2014 poskytnuta neinvestiční dotace z úřadu práce v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014).

Je třeba uvést, že v roce 2015 došlo ke změně financování. Do roku 2014 se poskytovala dotace z MPSV, od roku 2015 je poskytovatelem dotace zřizovatel formou vyrovnávací platby. V tabulce č. 16 je v roce 2015 pro zjednodušení stále uvedena položka dotace MPSV, ale již se jedná o vyrovnávací platbu. Výše vyrovnávací platby musí být pouze v rozsahu pokrytí nezbytných nákladů vynaložených při plnění závazků veřejné služby, včetně přiměřeného zisku. Platba je kalkulována na bázi očekávaných nákladů a výnosů s tím, že na základě průběžného monitoringu plnění závazků služby obecného hospodářského zájmu může dojít ke korekci jejího výpočtu s ohledem na skutečné náklady a výnosy. Nadměrná vyplacená částka musí být vrácena zpět, pokud však nepřesáhne 10 % průměrné roční vyrovnávací platby, lze nadměrnou částku převést do dalšího období a odečíst ji od vyrovnávací platby splatné v daném období (Z Klub, 2015). V roce 2015 byla poskytnuta Plzeňským krajem vyrovnávací platba ve výši 11 532 tis. Kč. Další poskytovatel finančních prostředků byl v roce 2015 úřad

práce Plzeň, který poskytl prostředky na vyhrazení společensky účelných pracovních míst (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

5.2 Výnosy z hospodářské činnosti DOZP Bystřice

Jak již bylo řečeno, DOZP Bystřice nad Úhlavou provozuje kromě hlavní činnosti i činnost hospodářskou, která je vymezena ve zřizovací listině. Mezi výnosy z hospodářské činnosti se řadí výnosy za závodní stravování cizích strážníků, výnosy z pronájmu movitého a nemovitého majetku a do roku 2014 také výnosy z prodeje výrobků dílny pracovní rehabilitace. Vyčíslení výnosů z hospodářské činnosti v letech 2011 – 2015 zachycuje tabulka č. 17 níže.

Tabulka č. 17: Výnosy z hospodářské činnosti v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Výnosy závodní stravování	172,3	171,4	257,2	225,6	173,7
Výnosy z pronájmu	6	24	14,8	16,9	20,1
Ostatní výnosy z činnosti	10,7	26,4	4,5	5,7	0
Výnosy celkem	189	221,8	276,5	248,2	193,8

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Nejvýdělečnější doplňkovou činností představují výnosy za stravování cizích strážníků. Jedná se o činnost závodního stravování, kdy si pro obědy jezdí lidé například z pečovatelské služby domova důchodců z Nýrska. První dva roky se tento příjem příliš nezměnil, klesly o pouhých tisících korun, díky poklesu vydaných obědů veřejnosti (Výroční zpráva DOZP Bystřice 2011, 2012). V roce 2013 došlo ke zvýšení příjmů za stravování cizích strážníků o 85 797 Kč, z důvodu navýšení ceny za obědy ze 45 Kč na 49 Kč (interní zdroje DOZP Bystřice, 2013). Následující roky tento příjem opět klesal, objevil se nižší zájem společnosti o služby závodního stravování DOZP Bystřice. V roce 2015 dokonce klesl počet vydaných obědů veřejnosti meziročně o 1 265 kusů obědů. Pro znovudosažení zájmu o služby závodního stravování DOZP Bystřice se nabízí řešení modernizace jídelničky a zavedení možnosti výběru například ze dvou hlavních jídel místo jednoho.

Výnosy z pronájmu dosahovaly v roce 2011 částky 6 tis. Kč za pronájem prostor půdy společnosti Airweb, s.r.o., která si zde umístila svou anténu pro poskytování internetu okolí. V roce 2012 se výnosy z pronájmu čtyřnásobně zvýšily oproti předcházejícímu roku. Příčinou bylo rozšíření hospodářské činnosti o pronájem 3 jednolůžkových bytů

zaměstnancům. Následující roky byl průběh výnosů z pronájmu kolísavý, v roce 2013 klesly a následující dva roky opět vzrostly. Výnosy z pronájmu bytů závisí na zájmu zaměstnanců o ubytování. Dle vedení DOZP Bystřice není zájem vysoký, byty nejsou příliš využívány a proto je v diplomové práci v rámci kapitoly návrhů na zlepšení situace doporučeno lepší využití prázdných bytů. Výnosy z pronájmu antény jsou po celé sledované období konstantní ve výši 6 000 Kč.

Do ostatních výnosů z činnosti se řadí výnosy z prodeje výrobků pracovní rehabilitace. Ostatní výnosy z činnosti vykazují největší výkyv v roce 2012, kdy jsou výrazně vyšší než ostatní roky. Šlo o náhradu za poskytnutý služební vůz zaměstnanci, konkrétně náhrada za použití služebního vozu paní ředitelky pro soukromé účely. Účtovalo se to jen v roce 2012, protože poté se již soukromé jízdy vykazovaly v hlavní činnosti (interní zdroje DOZP Bystřice, 2012). V roce 2015 jsou nulové, protože došlo k přechodu činnosti prodeje výrobků pracovní rehabilitace z hospodářské na hlavní činnost, jak již bylo zmíněno.

5.3 Náklady z hlavní činnosti DOZP Bystřice

Základní hospodářské operace, o kterých DOZP Bystřice účtuje, jsou spotřeba materiálu, spotřeba energie, náklady na opravy a udržování, mzdové a ostatní osobní náklady, zákonné a jiné sociální pojištění, zákonné sociální náklady, daně a poplatky, odpisy, tvorba a zúčtování opravných položek a rezerv, náklady z drobného majetku, cestovné a ostatní náklady.

Stejně tak jako tomu bylo u výnosů, neměl by ani u nákladů chybět nákladový rozpočet. Rozpočet nákladů se stanovuje na období jednoho kalendářního roku a v průběhu roku se dále upravuje. Obsahuje všechny náklady, které organizace plánuje vynaložit v průběhu roku, tedy mzdové náklady, náklady na provoz, náklady na zajištění služeb, pojištění apod. I v této podkapitole je nejprve zkoumáno, zda upravený rozpočet nákladů koresponduje se skutečně dosaženými náklady v jednotlivých letech 2011 – 2015.

Následně je zobrazena tabulka hlavních skupin nákladů s jejich výší. Stěžejní částí této kapitoly je pak analýza jednotlivých druhů nákladů, jejich vývoj a příčiny tohoto vývoje, stejně jako tomu bylo u výnosů.

Tabulka č. 18: Plnění rozpočtu nákladů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Rozpočet nákladů	2011	2012	2013	2014	2015
Upravený rozpočet	40 802	40 870	41 306	45 733	45 041
Skutečné náklady	41 086	40 546	41 726	43 836	44 877
SN/UR (%)	100,70	99,21	101,02	95,85	99,64

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Pozn.: SN = skutečné náklady, UR = upravený rozpočet; rozpočet nákladů i skutečné náklady zahrnují pouze náklady z hlavní činnosti

Výše skutečných nákladů byla vcelku dobře odhadnuta ve všech sledovaných letech a náklady byly dobře naplánované. Nejhorší odhad vykazoval rok 2014, kdy se skutečně dosažené náklady liší od upraveného rozpočtu o 4,15 %. Zbývající roky se upravený rozpočet nákladů liší od skutečných nákladů vždy o cca 1 %, přičemž nejlépe je rozpočet odhadnut v roce 2015, protože docházelo k několika úpravám rozpočtu. V roce 2011 byly náklady vyšší, než se plánovalo z důvodu nákupu drobného majetku a pracích prostředků.

Tabulka č. 19: Struktura nákladů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Spotřebované nákupy	9 989	9 548	9 858	10 264	9 832
Služby	1 710	2 140	3 483	3 331	3 370
Osobní náklady	26 428	26 506	26 443	26 992	28 822
Daně a poplatky	18	18	20	48	45
Jiné provozní náklady	179	52	46	65	71
Odpisy a opravné položky	2 762	2 281	1 876	3 136	2 738
Celkem	41 086	40 546	41 726	43 836	44 877

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Náklady DOZP Bystřice jsou rozděleny podle účtových skupin. Z tabulky č. 19 lze pozorovat, že celkové náklady mají stejný průběh, jako měly celkové výnosy, tedy v roce 2012 klesly oproti roku 2011 a následující roky se již meziročně zvyšovaly. V roce 2013 byl růst zapříčiněn zvýšením nákladů vynaložených na nakupované služby (především náklady na opravy a udržování). V roce 2014 vzrostla položka nákladů na odpisy a opravné položky a v roce 2015 byl růst způsoben růstem osobních nákladů. Podrobná analýza vývoje jednotlivých skupin nákladů je provedena v následujícím textu práce.

Nejvyšší složku nákladů představují osobní náklady, tedy především náklady vynaložené na mzdy a zákonné sociální pojištění. Jejich výše je v prvních čtyřech sledovaných letech přibližně na stejné úrovni, teprve poslední rok se výrazně zvyšují, téměř o 2 mil Kč, protože se od 1. 1. 2015 zvýšily platové tarify o 4 %, zvýšily se mzdy a tím pádem vzrostly i zákonné sociální náklady, neboť se počítají z hrubých mezd. Nemalou částí na celkových nákladech se podílí náklady na spotřebované nákupy, které zahrnují především náklady na spotřebovaný materiál a energii. Nejvyšších hodnot dosahují v roce 2014, probíhala rozsáhlá investiční akce „Oprava havarijního stavu budovy stacionáře“, která vyžadovala vysoké náklady na spotřebu jak energie, tak materiálu.

Spotřeba materiálu

Tabulka č. 20: Spotřeba materiálu v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Spotřeba materiálu	2011	2012	2013	2014	2015
Spotřeba PHM	129,6	141,8	106,4	120,1	85,3
Spotřeba všeobecného materiálu	695	731,9	745,2	950,4	944,5
Spotřeba potravin	4 533,2	4 723,6	4 808,4	4 790,6	4 690,3
Spotřeba pracovní oděvy	90,8	108,7	176,2	183,1	137,0
Spotřeba kancelářské potřeby	33	58,2	75,8	126,7	115,2
Majetek v OE	147,9	53,9	99,4	324,8	279,0
Spotřeba dřeva, stavební materiál	0	1,6	23,2	134,6	33,7
Spotřeba metráž, bytový textil, šicí p.	83,98	100,1	142,8	194,3	224,6
Čistící prostředky prádelna	319,6	232,5	201,3	161,8	152,9
Čistící prostředky kuchyně a spotřeba nádobí	43,6	63,7	92,4	92,1	64,3
Ostatní	226,3	373,9	218,9	274,6	204,5
Celkem	6 302,9	6 589,9	6 690	7 353	6 931,3

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Skupinu nákladů spotřeba materiálu nejvíce zatěžuje položka nákladů na spotřebované potraviny. Ta se do roku 2013 postupně zvyšuje a poté dva roky po sobě klesá. V roce 2012 se vynaložené náklady na spotřebu potravin navýšily o 190 tis. Kč z důvodu růstu uživatelů DOZP Bystřice. Vývoj počtu uživatelů je znázorněn v tabulce č. 5. V roce 2013 meziročně vzrostla spotřeba potravin o 85 tis. Kč, což bylo ovlivněno především zvýšením cen potravin (zeleniny, ovoce, mléčných výrobků). Úbytek uživatelů v roce 2014 ovlivnil pokles spotřebovaných potravin o 18 tis. Kč, přičemž úbytek klientů pokračoval i v posledním sledovaném roce a proto spotřeba potravin opět klesla.

Spotřeba pohonných hmot (PHM) představuje náklady na PHM do sekaček na sekání trávy v areálu DOZP Bystřice, PHM do aut Mercedes a Ford, které organizace vlastní pro účely přepravy uživatelů (například na vyšetření mimo zařízení, na rekreace, výlety, společenské a kulturní akce). Poměrně vysoké navýšení spotřeby PHM lze zaznamenat v roce 2012, kdy průměrné ceny motorové nafty a benzínu narostly o přibližně 2 Kč. Pro lepší přehlednost a ucelenost textu je vývoj průměrných cen pohonných hmot v letech 2011 – 2016 uveden v příloze C. Po inspekční kontrole v roce 2012 bylo stanoveno, že od roku 2013 má ředitelka organizace povinnost platit si soukromé cesty ze svých zdrojů, čímž se DOZP Bystřice snížila částka na spotřebu PHM. Tato změna není jedinou příčinou úspory ve spotřebě PHM v roce 2013, v tomto roce došlo také k přeúčtování dopravy uživatelům na rekreace k jejich úhradě (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013). Následující rok 2014 spotřeba PHM nepatrně roste, protože se zvýšil jak počet výjezdů, tak nepatrně stoupla cena motorové nafty. Největšího poklesu a úspory spotřeby PHM dosáhl rok 2015, cena pohonných hmot nebyla za poslední dobu nižší, než tento rok. Rozdíl mezi průměrnou cenou nafty i benzínu v roce 2014 a 2015 je přibližně 5 Kč. Pokles nákladů vydaných na PHM se předpokládá i následující rok 2016, jak lze vidět v příloze C cena pohonných hmot prozatím nadále klesá.

Všeobecný materiál představuje především čisticí a desinfekční prostředky. Růst nákladů vynaložených na všeobecný materiál v roce 2012 byl způsoben růstem cen čisticích a desinfekčních prostředků a růstem jejich spotřeby v měsíci prosinec (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2012). V roce 2014 opět stoupla spotřeba desinfekčních prostředků, proto lze zaznamenat vyšší výdaje za všeobecný materiál, ale také bylo zakoupeno nové ložní povlečení pro všechny uživatele ve výši 100 tis. Kč (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014).

Náklady na čisticí prostředky pro prádelnu vykazují každoroční pokles. Příčinou je pokles cen dodavatelů (změna dodavatele) a nový postup výdeje přes sklad. Nejprve dojde k naskladnění čisticích prostředků a poté se teprve měsíčně vydávají (interní zdroje DOZP Bystřice).

Spotřeba čisticích prostředků do kuchyně a spotřeba nádobí až do roku 2014 roste. Nejenže se pořizovalo nové nádobí pro kuchyň a jídelnu, mixéry, řeznické nože, termos apod., ale byly také zvyšovány požadavky na přísnější hygienu v kuchyni (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014).

Majetek v operační evidenci (OE) je majetek v hodnotě od 500 Kč do 3 000 Kč. Rok 2011 se vyznačuje vysokou hodnotou vynaložených nákladů do majetku v OE. Dokončovala se investiční akce přístavby hlavní budovy, během níž byla vybudována nová učebna pro zájmové aktivity uživatelů, nová společenská místnost a byly zřízeny nové pokoje. Do všech těchto místností se musel pořídit majetek. V roce 2012 jsou tyto náklady nejnižší, následující rok jsou stále velmi nízké, byly zakoupeny domácí potřeby (nábytek, varné konvice, konzoly), rehabilitační a polohovací pomůcky. V roce 2014 se náklady vynaložené do majetku v obchodní evidenci prudce navýšily, protože byla dokončena investiční akce Opravy havarijního stavu budovy stacionáře a docházelo k rekonstrukci a zařizování jeho pokojů. V roce 2015 stále probíhalo zařizování stacionáře, dále pak byly zakoupeny židle do jídelny, zásobníky na utěrky, květináče na zahradu, kancelářský nábytek, evakuační podložky.

Spotřeba pracovních oděvů dosahovala výše 176 tis. Kč v roce 2013 a zvýšila se tak meziročně o 62 % z důvodu plošné obnovy pracovních oděvů zaměstnanců (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013). Růst spotřeby pracovních oděvů následoval i další rok 2014, zaměstnanci v přímé péči byli dovybaveni vycházkovou obuví (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014). V roce 2015 náklady na spotřebu pracovních oděvů klesají, zaměstnanci jsou stále dovybavováni venkovní pracovní obuví, ale již ne v takovém objemu.

Do ostatního patří spotřeba majetku do 500 Kč, spotřeba materiálu na bazén, materiál údržby, spotřeba knih, hraček, léků, materiálu z dílny pracovní rehabilitace a další.

Spotřeba energie

Tabulka č. 21: Spotřeba energie v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Spotřeba energie	2011	2012	2013	2014	2015
Elektřina	1 475,8	1 251,4	1 285,3	1 252,8	1 229,6
Plyn	1 712	1 322,7	1 430,7	1 245,4	1 174,4
Voda*	498,4	403,7	451,8	451	496,3
Celkem	3 686,2	2 977,8	3 167,8	2 949,2	2 900,3

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

* Pozn.: Položka voda zahrnuje náklady na vodné a stočné.

Energie, které DOZP Bystřice využívá pro provoz hlavní budovy a stacionáře jsou elektřina, voda a plyn. Nejvyšší položkou je spotřeba plynu a elektřiny. U plynu

se spotřeba v roce 2012 snížila o 389 tis. Kč z důvodu změny systému vytápění, kdy se přes centrální nákup uzavřela smlouva přes burzu za velmi výhodné ceny. Stejně tak spotřeba elektrické energie a vody se v tomto roce snížily, protože byla ukončena investiční akce výstavby nových pokojů a společenské místnosti v hlavní budově.

Spotřeba plynu je odvislá také od počasí v daném roce a v roce 2013 se spotřeba plynu z důvodu delší topné sezóny zvýšila. Spotřeba elektrické energie a vody je také nepatrně vyšší než předchozí rok, koncem roku 2013 započala další investiční akce, „Oprava havarijního stavu budovy stacionáře“ (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013). Vodu odebírá DOZP Bystřice od společnosti VODOSPOL, s.r.o. a jak si lze prohlédnout v ceníku vodného a stočného této společnosti, dostupného v příloze D, v roce 2013 vzrostla cena vodného o 3,85 % a stočného o 4,4 %.

Nejvyšší položkou v roce 2014 je spotřeba elektřiny, která se meziročně snížila o 47 tis. Kč. Spotřeba plynu se snížila o téměř 200 tis. Kč, protože tento rok byla poměrně mírná zima. Spotřeba vody dosahovala téměř identické hodnoty jako předchozí období.

V posledním sledovaném roce 2015 došlo ke změně způsobu vytápění v budově stacionáře z plynu na elektrické tepelné čerpadlo, přesto spotřeba elektřiny klesla (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015). Vytápění stacionáře není takového rozsahu a DOZP Bystřice si ujednávala smluvní cenu elektřiny vždy na dva roky, kdy právě v roce 2015 si ujednala výrazně nižší cenu, než byla v roce 2014 (interní zdroje DOZP Bystřice). Spotřeba plynu zaznamenala meziroční úsporu o 71 tis. Kč z důvodu mírné zimy a výše zmíněné změně způsobu vytápění stacionáře. Protože se v roce 2015 zvýšila cena stočného o 1 Kč (příloha D) a vznikly 2 nové pokoje se sociálním zařízením (tím pádem se zvýšil i počet odběrných míst), musela se zvýšit i spotřeba vody, a to meziročně o 10 % (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Aktivace dlouhodobého a oběžného majetku**Tabulka č. 22:** Aktivace dl. a oběžného majetku v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Aktivace dlouhodobého majetku	0	-8,982	0	-38,428	0
Aktivace oběžného majetku	0	-10,610	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Aktivace znamená, že podnik dodá určitý výkon sám sobě. V roce 2012 byla aktivace dlouhodobého majetku v částce 8 982 Kč, údržbáři organizace vyhotovili skleník, v roce 2014 altán na zahradě v hodnotě 38 428 Kč. Aktivace oběžného majetku v roce 2012 představovala dary v operativní evidenci (interní zdroje DOZP Bystřice).

Opravy a udržování**Tabulka č. 23:** Opravy a udržování v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Opravy a udržování	2011	2012	2013	2014	2015
Opravy a udržování nemovitosti	266,8	457,8	1 694,7	1 664,3	1 628
Opravy a udržování výpočetní technika	23,3	61,1	98	76,9	63,1
Opravy a udržování auta	27,3	54,1	82,1	28,4	20,1
Opravy a udržování elektro, plyn, ostatní	176,4	249,2	123,6	164,4	159
Celkem	493,9	822,2	1 998,4	1 934	1 870,2

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Opravy a udržování představují běžné opravy, jako byly například v roce 2011 výměna lina, malování či výměna hlavního uzávěru vody. V roce 2012 došlo ke zvýšení této skupiny nákladů o 66,5 %, kdy vzrostly všechny výše uvedené položky skupiny oprav udržování. Nejvíce se na růstu podílely opravy budov, konkrétně odvlhčení bazénu v částce 117 420 Kč a opravy podhledů ve výši 125 018 Kč. Výrazně se také navýšily opravy a udržování elektra, plynu a ostatního, kdy do ostatního se řadí mimo jiné pojistné události. V roce 2012 vznikla pojistná událost v důsledku bouřky a došlo k opravě rozvodů slaboproudu (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2012).

V roce 2013 se navýšila položka oprav a udržování dokonce o 145 %. Zásahu na tom má opět navýšení nákladů vynaložených na opravy a udržování nemovitostí. Organizace investovala 500 tis. Kč na opravu havarijního stavu střechy budovy stacionáře a 40 tis. Kč na opravu havarijního stavu teplovodu. Dále v rámci projektu „Oprava havarijního stavu

budovy stacionáře“ vynaložila organizace 346 tis. Kč, 103 tis. Kč stála výměna podlahové krytiny, 163 tis. Kč pořízení stropní fólie, 227 tis. Kč oprava stropu v místnosti bazénu, 83 tis. Kč oprava podlahy v kuchyni, 143 tis. Kč malířské práce a truhlářská oprava terasy za 61 tis. Kč (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013). Opravy a udržování automobilů jsou v roce 2013 nejvyšší ze sledovaných let, protože v roce 2013 si organizace pořídila nový automobil, ale prozatím se nezbavila starého. Měla tedy celkem 4 auta, z toho jedno se blížilo odepsání a probíhaly u nich technické kontroly, proto jsou náklady vysoké.

V roce 2014 náklady na opravy a udržování meziročně mírně poklesly, avšak o pouhých 83 tis. Kč. Náklady na opravy a udržování nemovitosti jsou podobné jako předchozí rok, opět se vydalo velké množství financí v rámci akce „Oprava havarijního stavu budovy stacionáře“. Další nákladnější opravy a údržbářské akce byly: nové zábradlí a kovové části v hlavní budově, dlažba chodby v hlavní budově, oprava opěrné zdi, výměna podlahových krytin, malířské a natěračské práce a několik dalších méně finančně náročných oprav. V roce 2014 zaznamenala největší pokles položka oprav a udržování automobilů, o 54 tis. Kč, protože staré auto se v průběhu tohoto roku vyřadilo (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014).

K mírnému poklesu všech položek nákladů na opravy a udržování došlo i v roce 2015. Největší úbytek byl zaznamenán u nákladů na opravy a udržování elektrospotřebičů, plynu a ostatního, a to téměř o polovinu. Došlo k opravě v rámci pojistné události prasklého vodovodního potrubí v hlavní budově ve výši 86 tis. Kč. Náklady na opravy a udržování výpočetní techniky se vzhledem k předchozímu období snížily o pouhých 13,7 tis. Kč. Proběhly běžné opravy strojů a servis výpočetní techniky. V rámci oprav a udržování nemovitosti se vynaložily nejvyšší výdaje na opravu oplocení v hodnotě 569 tis. Kč. Nemalá částka byla věnována do opravy vjezdu do areálu a výměny brány, do výměny dlažby na chodbách v budově bezbariéry a na opravu židlí a stolů v jídelně uživatelů. Opravy a udržování automobilů klesly, organizace vlastnila již jen 3 auta, jedno z toho zcela nové a nebylo proto nutné vynakládat tak vysoké výdaje na jejich opravy (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Cestovné**Tabulka č. 24:** Cestovné v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Cestovné	3,425	22,962	36,785	54,442	72,258

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Z tabulky č. 24 lze pozorovat, že náklady na cestovné každým rokem rostou. Do cestovného náleží cestovní náhrady za cesty zaměstnanců jak do tuzemska, tak do zahraničí. V porovnání s ostatními sledovanými léty, je v roce 2011 cestovné velmi nízké, protože v tomto roce se proplácelo cestovné pouze na školení a kurzy zaměstnanců, zatímco od tohoto roku dochází k náhradě cestovného i za doprovody uživatelů na rekreaci.

V roce 2013 bylo cestovné vysoké, zaměstnanci čerpali náhrady za doprovod uživatelů na zahraniční rekreaci a dvoudenní školení bazální stimulace fyzioterapeutů spojené s ubytováním (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014).

V roce 2014 bylo cestovné čerpáno na školení, kurzy zaměstnanců a doprovody uživatelů na různé akce. Důvodem vysokého navýšení cestovních náhrad v roce 2015 bylo kromě klasického čerpání cestovného na školení, kurzy zaměstnanců a doprovody uživatelů na akce a rekreaci, také doprovod na rekreaci uživatelů do Itálie (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Náklady na reprezentaci**Tabulka č. 25:** Náklady na reprezentaci v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Náklady na reprezentaci	6,841	9,171	12,152	12,305	13,097

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Náklady na reprezentaci se stejně tak jako cestovní náhrady každým rokem zvyšují. Tato položka obsahuje náklady na vánoční posezení zaměstnanců. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2013, kdy se zvýšily o 32,5 %, ale také v roce 2012 bylo navýšení poměrně vysoké, o 2 330 Kč. Důvodem je, že do roku 2012 byly náklady na reprezentaci kryty ve větší míře z příspěvků FKSP, proto byly nižší (interní zdroje DOZP Bystřice, 2012).

Ostatní služby**Tabulka č. 26:** Ostatní služby v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Ostatní služby	2011	2012	2013	2014	2015
Služby bezpečnostní agentury	610,9	521,8	524,6	542,7	534,2
Zajištění provozu EPS	0	188,8	188,6	188,6	217,9
Revize (plyn, elektro, hasicí přístroje)	113,6	118,7	146,1	151,7	201
Ekonomické a právní služby	82,9	53,9	90	45	67,9
Svoz komunálního odpadu	75	75	92,7	99,3	103,2
Telefony	85,4	86,6	88,3	93,3	94,5
Bankovní poplatky	35,4	36,4	36,5	37,1	36,03
Ostatní	203	204,5	269	172,4	159,4
Celkem	1 206,2	1 285,6	1 435,8	1 330,1	1 414,1

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Náklady na ostatní služby zaznamenaly v průběhu pěti sledovaných let výkyvy ve vývoji. Do roku 2013 rostly, poté následující rok 2014 klesly a znovu vzrostly v posledním sledovaném roce 2015. Největší podíl na ostatních službách mají služby bezpečnostní agentury a obsluha elektronického požárního systému (EPS). Náklady na bezpečnostní agenturu představují náklady hrazené bezpečnostní agentuře za poskytnuté služby. Jejich výše závisí na rozsahu využívaných služeb v daném roce. DOZP Bystřice pravidelně využívá vrátné, kteří hlídají objekt budovy. V roce 2011 jsou náklady na bezpečnostní agenturu výrazně vyšší v porovnání s ostatními roky, protože proběhlo slavnostní otevření DOZP Bystřice po rekonstrukci hlavní budovy a bezpečnostní agentura byla objednána pro zajištění této akce (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2011). V roce 2013 jsou údaje téměř srovnatelné s minulým účetním obdobím, následující rok položka mírně vzrostla a vzápětí opět klesla. Zajištění provozu elektronického požárního systému (EPS) představuje také poměrně vysokou položku ostatních nákladů. V roce 2011 byly tyto náklady ještě nulové, protože elektronický požární systém byl nainstalován současně s dokončením rekonstrukce hlavní budovy, tedy od roku 2012. První tři roky dosahují náklady na provoz EPS identických hodnot. Provoz EPS zahrnuje servisní poplatky hasičům, výjezdy za spuštění alarmu (2 výjezdy jsou zdarma), za připojení k centrálnímu pultu hasičského záchranného sboru. V roce 2015 se náklady na provoz EPS navýšily o 29,3 tis. Kč, protože došlo k rekonstrukci budovy stacionáře

a elektronický požární systém byl rozšířen nově i na budovu stacionáře (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Náklady na ekonomické a právní služby zahrnují náklady na audit. Jak je vidět z tabulky, náklady na ekonomické služby jsou vždy ob jeden rok vyšší, protože audit se dělá v organizaci vždy za dva roky. V letech 2011 a 2013 je položka ještě o něco vyšší než v roce 2015, protože tyto roky působila v organizaci interní auditorka paní Rubášová na dohodu o provedení práce (interní zdroje DOZP Bystřice).

Náklady na svoz komunálního odpadu se zvyšují, docházelo ke stále vyšší produkci odpadků a musely být přiohledněny kontejnery. Náklady na bankovní služby mají více méně konstantní trend a jejich výše se v průběhu let 2011 až 2015 příliš nemění. Služby za telefon vykazují mírnou rostoucí tendenci.

Mezi ostatní patří méně významné položky jako je vypracování dokumentace v oblasti bezpečnosti práce, deratizace skladů, profylaxe UPS, inzerce, poštovní poplatky, supervize, stříhání, nájem kyslíkové lahve, taneční terapie, vzorky bazénu, bezpečnostní technik, software do spotřeby včetně UP grade, audit a jiné.

Mzdové a ostatní osobní náklady

Tabulka č. 27: Mzdové a ostatní osobní náklady v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Mzdové náklady a ostatní osobní náklady	2011	2012	2013	2014	2015
Hrubá mzda	19 020,4	19 155,6	18 902,6	19 250	20 626,3
OON + dohody	313,3	340,5	462,2	535,8	532,1
Náhrady dočasné pracovní neschopnosti	171,8	65	142,3	76,1	124
Celkem	19 505,5	19 561,2	19 507,1	19 861,9	21 282,3

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Mzdové náklady představují nejvyšší nákladovou položku DOZP Bystřice nad Úhlavou. Na značnou část mzdových nákladů byly čerpány dotace z MPSV. V roce 2015 došlo ke změně financování a nyní se jedná o vyrovnávací platbu, jejíž problematika byla již v práci zmíněna a vysvětlena.

V roce 2012 činily hrubé mzdy 19 156 tis. Kč, oproti roku 2011 se zvýšily o 136 tis. Kč, protože organizace zaměstnávala o 1 zaměstnance více. Hrubé mzdy dosahovaly v roce 2013 částky 18 903 tis. Kč a zaznamenaly tedy pokles, přestože počet zaměstnanců rostl.

Důvodem byl pokles průměrné mzdy v organizaci o 4 %, související s organizační změnou přeřazení vychovatelek na pracovníky v sociálních službách, kteří patří do nižší platové třídy. Další organizační změnou byla změna pracovní doby z dvousměnného provozu po 5,5 hodinách na denní v rozsahu 11 hodin (interní zdroje DOZP Bystřice). Následující rok 2014 zaznamenal opětovný růst v hrubých mzdách o 347 tis. Kč, vláda schválila návrh novely nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě a od 1. 1. 2014 došlo ke zvýšení platových tarifů pro zaměstnance veřejných služeb o 3,5 %, v průměru cca o 650 Kč (MPSV, 2014). Mimo jiné došlo i k proplacení přesčasů a odměn (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014). V roce 2015 došlo k největšímu nárůstu hrubých mezd, a to o 1 376 tis. Kč, od 1. 1. 2015 došlo k navýšení platových tarifů o další 4 %. Podnětem navyšování platových tarifů za poslední roky je malá atraktivnost práce v sociálních službách z důvodu nedostatečného platového ohodnocení (MPSV, 2014). Také byly proplaceny bonusy na každého zaměstnance od pana hejtmána (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Kromě posledního sledovaného roku 2015, dochází meziročně k navýšení ostatních osobních nákladů (OON). V roce 2012 došlo k navýšení o 27 tis. Kč z důvodu nepředpokládané výplaty odstupného, v roce 2013 o 122 tis. Kč z důvodu navýšení minimální mzdy u zdravotně postižených. Mezi tyto náklady se řadí i výplata mezd pro uživatele, zaměstnané na dohodu o pracovní činnosti přímo v provozu DOZP Bystřice (pracují v kuchyni, v prádelně, jako úklidoví pomocníci, či v údržbě). Navyšování položky bylo způsobeno také tím, že bylo uzavřeno více dohod o pracovní činnosti s klienty (Výroční zpráva DOZP Bystřice 2011 – 2015)

Náhrady pracovní neschopnosti závisí na počtu zaměstnanců v pracovní neschopnosti a délce pracovní neschopnosti v průběhu roku. Důležitá je také právní úprava, kdy s účinností od 1. 1. 2011 přišel v platnost dočasně na dobu do 31. 12. 2013 zákon č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti MPSV, který prodloužil období náhrady mzdy placené zaměstnavatelem z dosavadních 14 dnů na 21 kalendářních dnů. Nemocenské hrazené Okresní správou sociálního zabezpečení náleželo až od 22. kalendářního dne trvání pracovní neschopnosti (MPSV, 2011). Příčinou tohoto opatření byl nárůst nákladů za náhrady dočasné pracovní neschopnosti v letech 2011 až 2013. V roce 2012 náhrady tak vysoké nejsou, protože jak již bylo řečeno, záleží také na počtu pracovní neschopných a délce jejich neschopnosti.

V roce 2014 logicky náklady za náhradu mezd klesly, protože období náhrady mezd placené zaměstnavatelem se vrátilo na původních prvních 14 dnů, od 15. dne dostává zaměstnanec nemocenskou od Okresní správy sociálního zabezpečení. Výše náhrady mzdy se stanovuje z průměrného výdělku zaměstnance, který se pro účely výpočtu dále upravuje redukcí pomocí redukčních hranic. Redukční hranice se v roce 2015 meziročně výrazně zvýšily, proto jsou v tomto roce také vyšší náklady za náhrady pracovní neschopnosti. První redukční hranice se zvýšila o 23 Kč, druhá o 33 Kč a třetí redukční hranice byla vyšší o 67 Kč (Business Center, 2015).

Zákonné sociální pojištění

Tabulka č. 28: Zákonné sociální pojištění v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Zákonné sociální pojištění	2011	2012	2013	2014	2015
Zákonné sociální pojištění	4 786,7	4 969,5	4 764	4 850,6	4 894,5
Zákonné zdravotní pojištění	1 723,2	1 569,1	1 715	1 746	2 158,1
Celkem	6 509,9	6 538,6	6 479	6 596,6	7 052,6

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Zákonné sociální pojištění souvisí s výší mzdových nákladů. Sazby pojistného činí 25 % u sociálního zabezpečení a 9 % na zdravotní pojištění. Na sociální zabezpečení čerpá organizace také dotace z MPSV přibližně ve výši kolem 10 % (v roce 2015 vyrovnávací platbu, jak již bylo zmíněno u mzdových nákladů). Zákonné sociální pojištění má stejný průběh jako mzdové náklady, protože se počítá z hrubých mezd všech zaměstnanců za dané období a není tedy třeba analyzovat příčiny daného vývoje. Podle toho jak klesají nebo rostou mzdové náklady, stejně tak se vyvíjí i zákonné sociální pojištění.

Jiné sociální pojištění

Tabulka č. 29: Jiné sociální pojištění v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Jiné sociální pojištění	80,8	80,7	91,5	91,9	98,1

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Jedná se o zákonné pojištění zaměstnanců na pracovní úrazy nebo nemoci z povolání. Zaměstnavatel si pojistné vypočítává ze stejného vyměřovacího základu jako je základ pojistného na sociální pojištění. Vyměřovací základ se vynásobí příslušnou sazbou, určenou podle převažující činnosti vykonávané zaměstnavatelem, v případě DOZP

Bystřice činí sazba 4,2 % (Vyhláška č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání). Vývoj nákladů vydaných na jiné sociální pojištění je závislé na vyměřovacím základu, tedy hrubých mzdách.

Zákonné sociální náklady

Tabulka č. 30: Zákonné sociální náklady v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Zákonné sociální náklady	2011	2012	2013	2014	2015
Příděl do FKSP	192	192,5	190,6	193,6	207,8
Pracovně lékařská péče (MUDr. Srbová)	59,8	64	88,6	91	102,1
Školení	79,6	69,2	86,1	156,8	78,8
Celkem	331,3	325,8	365,3	441,4	388,8

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Tento účet je používán účetními jednotkami, které hradí zaměstnancům další náklady na zlepšení pracovních a sociálních podmínek (Účetní souvztažnosti v kostce, 2016). Částka vynaložená na školení je v roce 2014 o úroveň vyšší než v ostatních účetních obdobích, protože proběhlo školení bazální stimulace v hodnotě 112 tis. Kč, které bylo organizované přímo v DOZP Bystřice (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014). Pracovně lékařská péče vykazuje meziroční rostoucí trend, díky smluvnímu vztahu s doktorkou, která si do smlouvy přidala dodatek o navýšení měsíčního paušálu. Meziročně se také zvyšovaly ceny vstupních prohlídek a počet zaměstnanců. Výše přídělu do FKSP je počítána procentem z hrubých mezd, proto je jeho výše odvislá od nákladů na hrubé mzdy, ale také závisí na procentu přídělu, určeném v právním předpisu o fondu kulturních a sociálních potřeb. V roce 2011 byl příděl do FKSP snížen z 2 % na 1 % a po celé sledované období zůstal na hladině 1 %. V budoucích letech se však předpokládá navýšení nákladů na příděl do FKSP, protože od 1. 1. 2016 se příděl navýšil o 0,5 %, další navýšení o 1 % nastane v roce 2017. Cílem je postupně vrátit tvorbu fondu do původního stavu 2 % před snížením v roce 2011 (Ministerstvo financí ČR, 2015).

Silniční daň**Tabulka č. 31:** Silniční daň v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Daň silniční	0	0	0	8,331	8,609

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Tabulka č. 31 naznačuje, že do roku 2013 byl DOZP Bystřice osvobozen od platby silniční daně. Na základě podnětu z ministerstva však musela organizace od roku 2014 daň začít platit (interní zdroje DOZP Bystřice). Silniční daň je v letech 2014 a 2015 ve srovnatelné výši.

Jiné daně a poplatky**Tabulka č. 32:** Jiné daně a poplatky v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Jiné daně a poplatky	2011	2012	2013	2014	2015
Poplatky za znečištění ovzduší, rádia, televize	16,740	16,740	16,740	28,080	28,080
Dálniční známky, kolky	1,200	1,500	3,050	2,440	1,500
Srážková daň a ostatní poplatky	0,100	0,030	0	9,332	6,654
Celkem	18,040	18,270	19,790	39,852	36,234

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Nejvyšší položkou zde jsou poplatky za znečištění ovzduší, rádia a televize. Ty mají první tři sledované roky totožné hodnoty, v roce 2014 se zvýšily o 68 % a v roce 2015 mají opět identickou hodnotu jako předešlé účetní období. Navýšení proběhlo díky již několikrát zmiňované rekonstrukci stacionáře, kam se zakoupilo více televizí, proto se musely zvýšit i poplatky. Poplatky za dálniční známky a kolky nejsou nijak vysoké, vyšší hodnoty dosahují oproti ostatním létům pouze v roce 2013 a 2014.

Srážková daň se účtuje až od roku 2014, v roce 2011 a 2012 jsou v tabulce uvedeny ostatní poplatky, které mají zanedbatelnou hodnotu a zahrnují poplatky za vystavení průkazu ZTP (zvláště těžce postižený).

Pokuty, úroky z prodlení a jiné penále**Tabulka č. 33:** Pokuty, úroky z prodlení a jiné penále (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Pokuty, úroky z prodlení a jiné penále	0	0,216	1,388	0,554	2

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Smluvní pokuty a úroky z prodlení vykazovaly v letech 2011 – 2015 kolísavý trend, jak lze pozorovat v tabulce č. 33. V roce 2011 organizace dokonce žádné pokuty nevykazovala. Poměrně vysoké pokuty vzhledem k ostatním rokům si lze všimnout v roce 2013 a 2015. V roce 2013 příspěvková organizace obdržela pokutu 500 Kč za pozdní ohlášení použití opatření omezující pohyb (injekce, chvaty ke zklidnění uživatelů)⁵ zřizovateli a 888 Kč za pozdní ohlášení změny zdravotní pojišťovny jedné zaměstnankyně (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013). V roce 2015 zaplatil DOZP Bystřice pokutu Krajskému úřadu Plzeňského kraje za neohlášení personální změny v termínu (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Ostatní náklady z činnosti**Tabulka č. 34:** Ostatní náklady z činnosti v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Jiné ostatní náklady z činnosti	2011	2012	2013	2014	2015
Pojištění vozidel ze zákona	30,991	31,761	30,565	52,172	47,775
Členské příspěvky v APSS	3,900	4,080	4,150	4,150	4,150
Ostatní	13,695	15,735	9,454	8,593	16,990
Celkem	48,568	51,576	44,169	64,915	68,915

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Jak je patrné z tabulky č. 34, jiné ostatní náklady z činnosti každoročně rostou. Největší zásluhu na tom má položka pojištění vozidel ze zákona, která se v roce 2014 výrazně meziročně zvýšila, protože ke konci roku 2013 si organizace pořídila nový automobil a vlastnila tedy celkem 4 auta, proto bylo pojištění vyšší. V roce 2015 došlo ke snížení položky, jedno staré vozidlo již bylo vyřazeno a náklady na pojištění vozidel klesly.

Do položky ostatní patří kapesné pro děti s nařízenou ústavní výchovou a náklady na terapie. Tato položka se v roce 2013 poměrně snížila a stejně tak v roce 2014 došlo k poklesu a následující rok vykazuje nejvyšší hodnoty ze všech sledovaných let.

⁵ Více v § 89, Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Poplatek za základní členství v Asociaci poskytovatelů sociálních služeb (APSS) po celé období 2011 – 2015 činil 3 900 Kč. V tabulce však můžeme vidět, že se částka zvyšuje, protože si organizace pořídila navíc ještě odborné časopisy.

Tvorba fondů

Tabulka č. 35: Tvorba fondů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Tvorba fondů	130	0	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

V roce 2011 byla v organizaci kontrola, která zjistila, že neměly průúčtovaný prodej auta z roku 2009 ve fondech (interní zdroje DOZP Bystřice).

Odpisy dlouhodobého majetku

Tabulka č. 36: Odpisy dlouhodobého majetku v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Odpisy dlouhodobého majetku	2 154	2 097,4	1 368,7	1 496	1 533,3

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

K výraznému snížení odpisů v roce 2013 došlo z důvodu nové směrnice, která stanovila přesnější odpisové skupiny, co se má jak dlouho odepisovat. Odpisy se nastavily přesně na směrnici kraje a podle této směrnice odepisoval DOZP Bystřice více než měl, proto výše odpisů tolik klesla (interní zdroje DOZP Bystřice, 2013). K meziročnímu zvýšení výše ročních odpisů došlo v roce 2015 z důvodu rekonstrukce budovy stacionáře (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Tvorba a zúčtování opravných položek a rezerv

Tabulka č. 37: Tvorba a zúčt. opr. položek a rezerv v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Tvorba a zúčtování opravných položek a rezerv	3,688	-2,313	15,339	27,906	197,500

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

V roce 2013, 2014 i 2015 se vytvořila opravná položka k dluhu pana Montága, otci jednoho z uživatelů (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013, 2014, 2015), který za něj neuhradil stravné. V roce 2012 je položka záporná, protože došlo k vyřazení jednoho z dluhů. V roce 2015 se navíc vytvořila rezerva na daň z příjmu, kdy organizace nově

zdaňuje odpisy z hlavní činnosti, proto se položka o tolik navýšila (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Náklady z drobného majetku a vyřazených pohledávek

Tabulka č. 38: Náklady z drobného majetku a vyřazených pohledávek v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Náklady z drobného majetku	604,4	182,9	492,4	1 612,5	1 007,7
Náklady z vyřazených pohledávek	0	3,407	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Náklady z drobného majetku obsahují pořízení drobného hmotného majetku v částce 3 000 Kč až 40 000 Kč. Tyto náklady až do roku 2014 rostly, poté v roce 2015 klesly. V roce 2013 byl vzrůst nákladů z drobného majetku způsoben koupí rehabilitačního bazénu, germicidního svítidla, madel, zástěn, nových vozíků do prádelny, mixérem do kuchyně, počítačů, elektrospotřebičů a nábytkem (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2013).

Rok 2014 vykazuje další nárůst nákladů z drobného majetku. Zakoupily se další počítače, notebook, várnice, madla, lavičky, stroje do údržby (soustruh, sněhová fréza, sekačka), pečovatelská křesla, vitríny, televize a jiné elektrospotřebiče, nábytek (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2014).

V posledním sledovaném roce 2015 položka nákladů z drobného majetku klesla o 604,8 tis. Kč. Nedošlo k tak objemnému nákupu drobného majetku. Organizace pořídila relaxační pomůcky, cvičební stroje, elektrická lůžka, motomedy⁶, komunikační zařízení, řezačku masa, mrazák, venkovní lavičky, nábytek do kanceláří a jiné (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015).

Náklady z vyřazených pohledávek se objevily pouze v roce 2012 ve výši 3 407 Kč. Jednalo se o pohledávku za dodavatelem, která se stala nedobytnou z důvodu zrušení firmy.

⁶ Motorem poháněný léčebný pohybový přístroj, určen k pohybovému tréninku v rehabilitačních či pečovatelských ústavech (Madisson, 2016).

5.4 Náklady z hospodářské činnosti DOZP Bystřice

Stejně tak jako byly stručně představeny výnosy z hospodářské činnosti, jsou v této podkapitole také uvedeny náklady z této činnosti, aby bylo možné určit hospodářský výsledek.

Tabulka č. 39: Náklady z hospodářské činnosti v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Položka	2011	2012	2013	2014	2015
Spotřeba potravin	110,506	116,423	158,409	142,598	105,385
Spotřeba energie	29,537	25,194	29,260	23,005	19,700
Opravy a udržování nemovitosti DČ	3,829	3,705	5,383	4,601	3,354
Ostatní služby	0	0	0	0	0,282
Mzdové náklady DČ	38,226	25,935	41,761	36,808	30,884
Odpisy dlouhodobého majetku DČ	5,474	3,705	5,383	4,601	6,659
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	0	0	0	0	6,517
Celkem náklady	187,572	174,962	240,196	211,613	172,781

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Hospodářská činnost, která organizaci přináší nejvyšší výnosy, je činnost závodního stravování cizích strážníků. K této činnosti je nutné přiřadit náklady na vyhotovení obědů pro cizí strážníky, do kterých se započítávají náklady na spotřebu potravin, náklady na spotřebovanou energii při přípravě obědů, mzdové náklady na pracovníky kuchyně, odpisy majetku.

Náklady na spotřebu potravin jsou jak je vidět v tabulce č. 39 nejvyšší složkou nákladů hospodářské činnosti. Spotřeba potravin zaznamenala poměrně vysoký výkyv v roce 2013, kdy se zvýšila na 158 tisíc Kč, protože jak již bylo v práci zmíněno, došlo ke zvýšení cen potravin. Následující roky již spotřeba potravin klesá, protože klesá zájem o závodní stravování a počet vydaných obědů. V roce 2015 dokonce klesl počet vydaných obědů o 1 265 ks a spotřeba potravin se tak snížila o 26 %.

Mzdové náklady z doplňkové činnosti (DČ) jsou druhé nejvýznamnější náklady hospodářské činnosti. Vyvíjejí se podle počtu zaměstnanců v kuchyni, ale také podle počtu připravovaných obědů.

Další hospodářskou činností je pronájem bytů a antény. Nákladem na tuto činnost je spotřeba energie v bytech, náklady z drobného majetku a ostatní služby.

5.5 Hospodářský výsledek

Hospodářský výsledek (dále HV) je rozdělen stejně jako náklady a výnosy na hospodářský výsledek z hlavní činnosti a z hospodářské činnosti. Jeho výpočet se provádí jako rozdíl výnosů a nákladů za jednotlivé roky a dosažené výsledky hospodaření je možné si prohlédnout v tabulce č. 40 níže.

Tabulka č. 40: Hospodářský výsledek z hlavní a hospodářské činnosti v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Hospodářský výsledek	2011	2012	2013	2014	2015
Výnosy hlavní činnosti	41 133	40 959	41 878	43 926	44 858
Náklady hlavní činnosti	41 086	40 546	41 726	43 836	44 877
HV z hlavní činnosti	47	414	152	89	-20
Výnosy hospodářské činnosti	189	222	276	248	194
Náklady hospodářské činnosti	188	175	240	212	173
HV z hospodářské činnosti	1	47	36	37	21

Zdroj: vlastní zpracování dle rozborů hospodaření DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Hospodářský výsledek z hlavní činnosti je vyjma roku 2015 kladný. Největší výkyv vykazuje rok 2012, kdy se HV téměř devítinásobně zvýšil vzhledem k předešlému účetnímu období. Takto vysoký hospodářský výsledek vznikl v důsledku úspory energií, mezd a nevyčerpání některých nákladových položek (např. drobného majetku). V roce 2012 došlo k ukončení investiční výstavby v hlavní budově, tím se snížily některé položky nákladů a organizace tak mohla dosáhnout vysokého hospodářského výsledku. Výsledek z hospodářské činnosti je v roce 2012 oproti minulosti taktéž mnohonásobně vyšší, organizace rozšířila hospodářskou činnost o pronájem 3 bytů zaměstnancům, jak již bylo řečeno v kapitole 6.2 Výnosy z hospodářské činnosti DOZP Bystřice.

V roce 2013 je HV z hlavní činnosti taktéž velmi vysoký ve srovnání s ostatními sledovanými léty, dosahuje 152 215 Kč. Zásahu na takto příznivém výsledku hospodaření mají především úspory v souvislosti s organizačními změnami (mzdové úspory, přeřazení vychovatelek na pracovníky v sociálních službách, změna pracovní doby z dvousměnného provozu po 5,5 hodinách na denní v rozsahu 11 hodin), vyšší výnosy za poskytované sociální služby uživatelům, ale také i za zdravotní úkony. Výsledek z hospodářské činnosti se v tomto roce snížil na 36 292 Kč z důvodu poklesu výnosů za pronájem bytů zaměstnancům.

Rok 2014 vykazuje pokles ve výsledku hospodaření z hlavní činnosti o 63 046 Kč. Příčinou snížení bylo zahájení další investiční akce Opravy havarijního stavu budovy stacionáře, s níž souvisí vysoké náklady na materiál, energie a další. V tomto roce však proběhlo také nákladné školení zaměstnanců a organizace si pořídila nové, čímž se jí zvýšily náklady na pojištění vozidel. Naopak výsledek z doplňkové činnosti mírně vzrostl oproti předchozímu období z důvodu nižších nákladů na hospodářskou činnost.

Za rok 2015 je hospodářský výsledek hlavní činnosti jako jediný z pozorovaných let ztrátový v hodnotě – 19 694 Kč. Výnosy v tomto roce sice vzrostly, ale stejný průběh zaznamenaly i náklady a výnosy byly převýšeny. Záporný výsledek hospodaření souvisí s několikrát zmiňovanou změnou financování, odpovědnost za poskytování dotace přešla na kraje formou vyrovnávací platby a organizace ve ztrátě být musí, jinak o dotace přijde. Ztrátu z hlavní činnosti však pokryje zisk z činnosti doplňkové a celkový hospodářský výsledek po započtení výsledku z doplňkové činnosti je kladný.

Ve všech sledovaných letech byl celkový hospodářský výsledek, tedy suma HV z hlavní a doplňkové činnosti převeden do rezervního fondu, v roce 2012 i do fondu odměn, protože tento rok byl výsledek velmi vysoký.

6 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ DOZP BYSTŘICE

Před samotným zhodnocením efektivity hospodaření Domova pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou jsou v následujících podkapitolách vypočítány některé vybrané ukazatele pro lepší posouzení situace. Ukazatele jsou zvoleny s ohledem na zvláštnosti příspěvkových organizací. Například ukazatele rentability, které hodnotí efektivnost u ziskových firem, představují u neziskových firem diskutovaný problém. U neziskových organizací není smyslem činnosti generování zisku, a proto tento ukazatel nemá v takovém případě vysokou vypovídací schopnost o efektivnosti organizace. Zároveň je nutné si uvědomit, že většina těchto organizací vedle hlavní činnosti provozuje i činnost doplňkovou, jejíž cíle se z hlediska rentability liší. Cílem hlavní činnosti je vyrovnanost nákladů a výnosů, zatímco u doplňkové činnosti je cílem realizace zisku (Kraftová, 2002). S ohledem na tyto skutečnosti jsou v diplomové práci vypočítány jen některé ukazatele rentability.

6.1 Ukazatel autarkie

Ukazatel autarkie představuje míru samostatnosti municipální firmy. Hospodářský výsledek nelze brát jako kritérium efektivnosti, protože municipální firmy nejsou primárně zřizovány za účelem tvorby zisku (Kraftová, 2002).

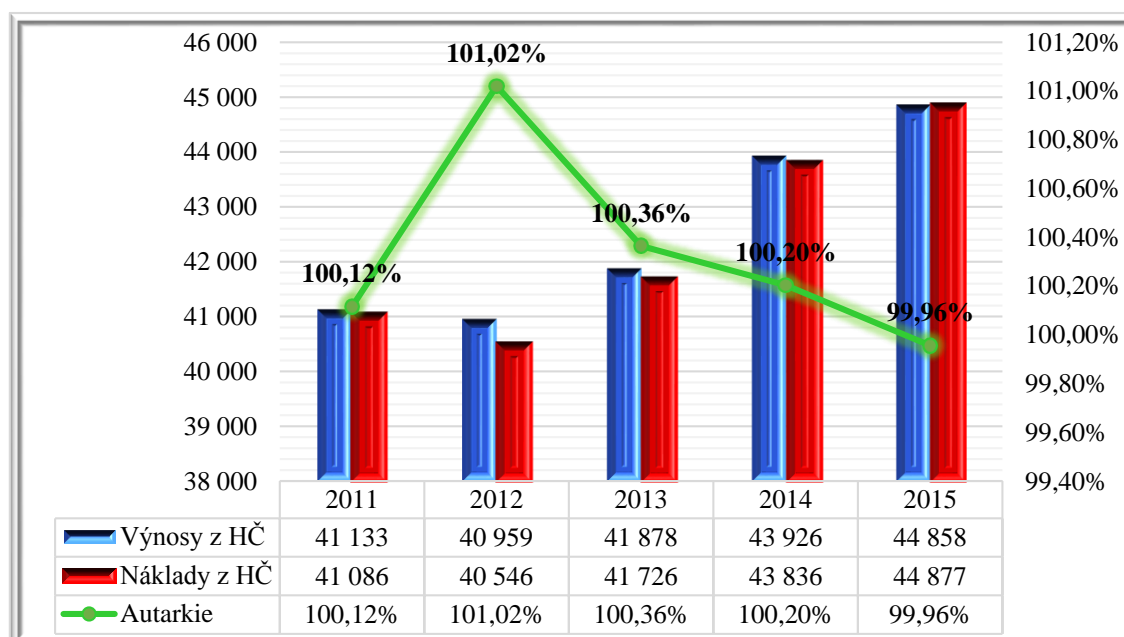
Autarkie může být výnosově nákladová nebo příjmově výdajová, v závislosti na použitých datech. Výnosově nákladová autarkie v sobě obsahuje účetní principy, jako je aktuálnost, realizační princip, věcná shoda nákladů a výnosů a podobně. Příjmově výdajový princip se váže na tok peněžních prostředků a je nutné odlišit, zda jsou do příjmů zahrnovány pouze neinvestiční toky, nebo celkové toky, tedy investiční i neinvestiční (Kraftová, 2002).

Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů

Ukazatel v sobě odráží míru soběstačnosti municipální firmy z hlediska pokrytí nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů hlavní činnosti. Ukazatel se vztahuje pouze k hlavní činnosti a je uváděn v procentech. Výpočet ukazatele se provádí jako poměr výnosů a nákladů z hlavní činnosti, který se násobí stem pro dosažení výsledku v procentech (Kraftová, 2002).

Za pozitivní výsledek lze považovat, pokud je ukazatel roven 100 %. V případě menších hodnot výnosy nedostatečně kryjí náklady a je třeba provést analýzu příčin. Pokud vyjdou hodnoty vyšší, je třeba zvážit, zda by nebylo lepší využít dotační prostředky jinde, či zda by výnosy z uživatelských poplatků neměly být sníženy (Kraftová, 2002).

Obrázek č. 4: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů v letech 2011 – 2015

Zdroj: vlastní zpracování, 2016

Jak zobrazuje obrázek č. 4, míra autarkie příspěvkové organizace ve sledovaných letech dosahuje vyjma roku 2015 příznivých hodnot nad 100 % a organizace je tedy soběstačná pokrýt náklady z hlavní činnosti svými výnosy. Vzhledem k tomu, že stoprocentní hodnota není převýšena o závratnou výši, není třeba zvažovat lepší využití dotačních prostředků. Vývoj tohoto ukazatele zaznamenal prudký nárůst v roce 2012 a poté již každoročně klesal, až se v roce 2015 míra autarkie dostala pod hodnotu 100 %. Přesto, že 100 % nedosahuje v plné míře, velmi se této hodnotě blíží. Důvodem je již zmiňovaná změna financování, kdy organizace musí být ve ztrátě, jinak by jí byla odebrána dotace.

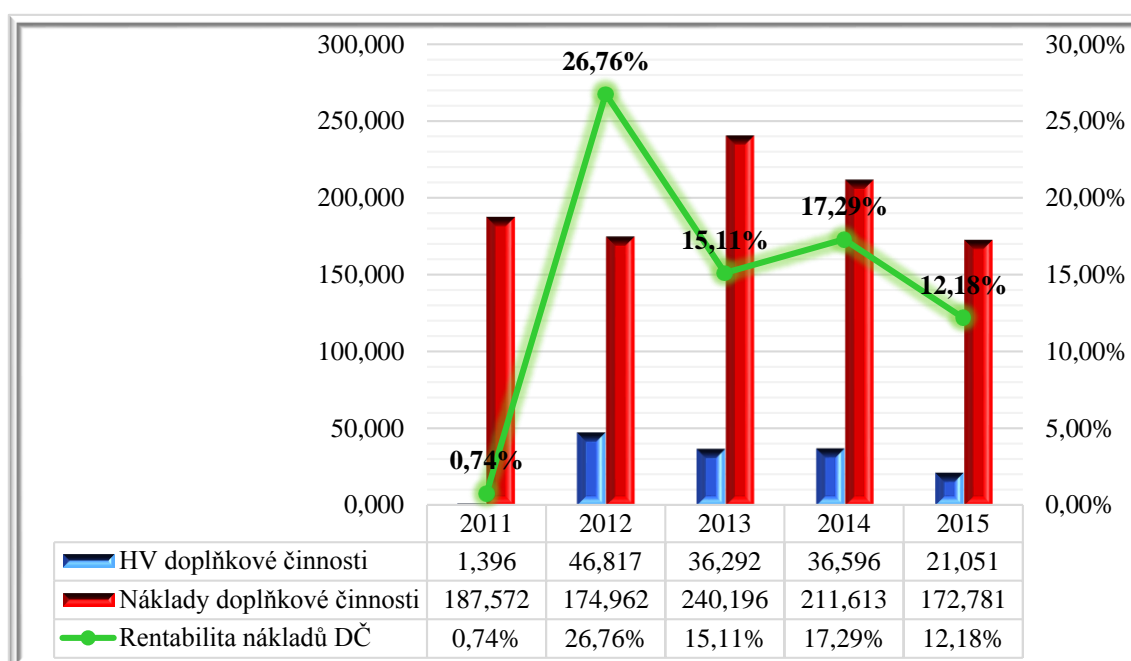

6.2 Ukazatele rentability

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

Nákladová rentabilita poměruje užitiný efekt v podobě zisku a představuje jeden z nejpřísnějších ukazatelů efektivity. Vypočítá se jako poměr hospodářského výsledku doplňkové činnosti a nákladů doplňkové činnosti. Výsledek se udává v procentech, proto je nutné vynásobit výpočet stem. Cílem je maximalizovat nákladovou rentabilitu. Doplňková činnost je v neziskové organizaci povolena jen za předpokladu její ziskovosti, prostředky z ní mají podporovat hlavní činnost. Pokud by výsledek směřoval k záporné hodnotě, je nutné provést opatření ke zvrácení tohoto trendu, jinak by měla NO doplňkové činnosti zanechat (Kraftová, 2002).

Obrázek č. 5: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti v letech 2011 – 2015

Zdroj: vlastní zpracování, 2016

Nákladová rentabilita doplňkové činnosti je až na rok 2011 relativně vysoká. V roce 2011 vykazovala příspěvková organizace poměrně nízký hospodářský výsledek vzhledem k nákladům. Vyšší náklady v tomto roce vykazovaly mzdové náklady a náklady na spotřebu energie. V roce 2012 je rentabilita nejvyšší, protože tento rok došlo k rozšíření hospodářské činnosti o pronájem bytů pro zaměstnance, čímž se zvýšily výnosy a tedy i hospodářský výsledek.

Variátor celkových nákladů

Ukazatel zachycuje vztah mezi dynamikou vývoje celkových nákladů a dynamikou vývoje celkových výnosů. Výpočet se provádí přes složený zlomek, kdy v čitateli složeného zlomku se počítá relativní přírůstek nákladů a ve jmenovateli relativní přírůstek výnosů. Pokud je hodnota variátoru vyšší než jedna, znamená to vyšší dynamiku nárůstu nákladů a je nutno počítat se získáním větších neinvestičních dotací nebo s navýšením uživatelského poplatku. V opačném případě, kdy je hodnota variátoru nižší než jedna, je možné zajistit vyšší rozsah produkce či snížit nároky na dotace a uživatelský poplatek. Při provozování hlavní a doplňkové činnosti je nutné porovnat nákladový variátor hlavní a doplňkové činnosti zvlášť, aby byl patrný vývoj u obou typů činnosti a mohla se určit míra působení na celkový variátor (Kraftová, 2002).

Tabulka č. 41: Variátor celkových nákladů z hlavní činnosti

Variátor hlavní činnosti	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
N_{t+1}	40 546	41 726	43 836	44 877
N_t	41 086	40 546	41 726	43 836
V_{t+1}	40 959	41 878	43 926	44 858
V_t	41 133	40 959	41 878	43 926
Variátor	3,11	1,30	1,03	1,12

Zdroj: vlastní zpracování, 2016

Variátor celkových nákladů z hlavní činnosti se vyznačuje po celé sledované období hodnotami vyššími než 1 a tedy vyšší dynamikou růstu nákladů. Období 2011/2012 vykazuje nejvyšší hodnotu variátoru, protože v tomto roce se snížily dotace poskytované organizaci. Ostatní roky již variátor není tolik vysoký, v období 2013/2014 se dokonce téměř podařilo eliminovat dynamiku nárůstu nákladů dynamikou růstu výnosů.

Tabulka č. 42: Variátor celkových nákladů doplňkové činnosti

Variátor DČ	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
N_{t+1}	175	240	212	173
N_t	188	175	240	212
V_{t+1}	222	276	248	194
V_t	189	222	276	248
Variátor	-0,0003	0,001353	-0,00048	-0,00095

Zdroj: vlastní zpracování, 2016

U doplňkové činnosti je variátor celkových nákladů ve všech uvedených letech nižší než 1 a výnosy tedy rostou rychleji než náklady. Takový vývoj se u doplňkové činnosti předpokládá, protože kdyby doplňková činnost vykazovala vyšší dynamiku růstu nákladů než výnosů, nemělo by smysl ji provozovat a byla by neefektivní.

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

Ukazatel zachycuje procentuální míru, v jaké zisk z doplňkové činnosti pokrývá ztrátu z hlavní činnosti. Smysl počítat tento ukazatel je pouze v případě, že organizace provozuje doplňkovou činnost a hlavní činnost je ztrátová. Výpočet se provádí jako podíl zisku z doplňkové činnosti a ztráty z hlavní činnosti, vynásobený stem, aby výsledek vyšel v procentech (Kraftová, 2002). Význam výpočtu tohoto ukazatele je pouze v roce 2015, v ostatních sledovaných letech nevykazuje hlavní činnost ztrátu.

Tabulka č. 43: Míra pokrytí ztráty z HČ ziskem z DČ v roce 2015

Zisk z DČ	21 051
Ztráta z HČ	19 694
Míra krytí ztráty z HČ ziskem z DČ	106,89 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2016

DOZP Bystřice dosáhl ztráty z hlavní činnosti pouze v roce 2015 a dle tabulky č. 43, kde je uvedena míra krytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti ve výši 106,89 % lze tvrdit, že zisk z doplňkové činnosti zcela pokrývá ztrátu z hlavní činnosti a dokonce ji převyšuje.

6.3 Zhodnocení hospodaření

Příspěvková organizace Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou využívá ke svému hospodaření systém vícezdrojového financování. Jeho nejvýznamnějším zdrojem financování jsou tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb, které v sobě zahrnují výnosy z poskytovaných sociálních služeb (úhrady od klientů za stravu, ubytování, sociální služby, včetně příspěvku na péči z veřejných zdrojů), výnosy za zdravotní výkony, výnosy za závodní stravování zaměstnanců a výnosy z fakultativní činnosti. Jedná se o zdroje vlastní, podílející se na celkovém financování za pětileté sledované období v průměru 70 %. Žádná příspěvková organizace by se však neobešla bez zdrojů cizích a proto jsou druhým nejvýznamnějším příjmem

DOZP Bystřice dotace z veřejných rozpočtů, konkrétně neinvestiční dotace na provoz MPSV, příspěvek zřizovatele a příspěvky z úřadu práce. Tento druh výnosů se na financování podílí v průměru za pět sledovaných let 29 %, přičemž v posledních letech je tendence zvyšování tohoto podílu. Ostatní zdroje financování v případě DOZP Bystřice nehrají velkou roli, protože tvoří pouze 1% podíl na celkových výnosech. Uvedené způsoby financování příspěvkové organizace zajišťují její bezproblémový provoz.

Vývoj celkových výnosů DOZP Bystřice vykázal pokles pouze v roce 2012, od této doby již měly výnosy každoroční rostoucí tendenci. Stejný trend byl zaznamenán i u celkových nákladů. Na růstu výnosů se podílely především tržby z prodeje služeb, které neustále rostly. Příčinou rostoucího vývoje byl růst cen za stravování, růst příjmů uživatelů, či růst úhrady za ubytování v souvislosti s rekonstrukcí některých pokojů. Výnosy za zdravotní výkony se nejvíce zvýšily v roce 2013 a 2014. V roce 2013 byl vrácen přeplatek a v roce 2014 se začalo používat vyúčtování dle skutečných vykazovaných výkonů, namísto paušální formy vyúčtování. Velký rozdíl ve výnosech zaznamenala také fakultativní činnost, kdy od roku 2014 účtuje DOZP Bystřice nově dopravu klientům na rekreace a navýšily se úhrady za koupání v bazénu. V roce 2015 dokonce došlo k přechodu od paušálního poplatku k platbě za každé koupání. Rostoucí tendenci vykazovaly také dotace, protože si organizace žádala o vyšší podporu, která souvisela se zvyšováním nákladů.

Nejvyšší složku nákladů představují osobní náklady, tedy mzdové náklady a náklady na zákonné a jiné sociální pojištění. V roce 2012 přijala organizace nového zaměstnance, čímž se mzdové náklady zvýšily. V roce 2014 a následně 2015 došlo ke zvýšení platových tarifů zaměstnanců sociálních služeb o 3,5 %, respektive o 4 % (MPSV, 2014). Na základě hrubých mezd se vyvíjí i zákonné a jiné sociální pojištění. Výše celkových nákladů je také silně ovlivněna probíhajícími investičními akcemi. Rok 2011 se dokončovala investiční akce přístavby hlavní budovy, v roce 2013 pak začínala další investiční akce „Oprava havarijního stavu stacionáře“. Díky těmto investičním akcím bylo spotřebováno více energie, zvýšily se náklady na materiál, opravy a udržování a další poplatky.

Z celkových výnosů a nákladů byl určen hospodářský výsledek hlavní činnosti organizace, který až na rok 2015 dosáhl kladných hodnot. Nejvyšší byl v roce 2012

z důvodu ukončení investiční výstavby v hlavní budově, čímž se snížily některé položky nákladů. Od tohoto roku výsledek hospodaření klesá, až se v roce 2015 dostal k záporné hodnotě. Příčina byla shledána ve změně systému financování, od roku 2015 se poskytují dotace formou vyrovnávacích plateb a organizace musí být ve ztrátě, jinak o dotace přijde. Mimo to provozuje DOZP Bystřice také činnost doplňkovou, která značně přispívá k financování chodu organizace a v roce 2015 je její zásluhou, že celkový výsledek hospodaření za hlavní i doplňkovou činnost je kladný.

Z pohledu vypočítaných ukazatelů v předchozích podkapitolách lze jen potvrdit, že si příspěvková organizace ve svém hospodaření nevede špatně. Ukazatel nákladové autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů, odrážející míru soběstačnosti pokrytí nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů, dosahuje opět kromě roku 2015 hodnot mírně přesahujících 100 %. Organizace je soběstačná pokrýt náklady z hlavní činnosti pomocí výnosů hlavní činnosti. V roce 2015 se požadované 100% hladině také velmi blíží. Nákladová rentabilita doplňkové činnosti vykazuje relativně vysoké hodnoty. Pouze v roce 2011 měla PO poměrně nízký hospodářský výsledek vzhledem k nákladům. Hospodářská činnost nebyla tolik rozsáhlá, v roce 2012 však došlo k jejímu rozšíření a tím se pozitivně vyvíjela i nákladová rentabilita. Variátor celkových nákladů podal nijak nepřekvapující informaci o tom, že hlavní činnost se vyznačuje vyšší dynamikou růstu nákladů, zatímco doplňková činnost vyšší dynamikou růstu výnosů. Jako poslední vypočítaný ukazatel je ukazatel míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti, jež mělo smysl spočítat pouze v roce 2015, kdy hlavní činnost vykázala ztrátu. Výsledek ukazatele potvrdil, že zisk z doplňkové činnosti zcela pokryl ztrátu hlavní činnosti a dokonce ji nepatrně převýšil.

I přes relativně příznivé hospodaření příspěvkové organizace DOZP Bystřice, je vždy možnost nějakého zlepšení z pohledu efektivnosti využívaných kapacit, ale i získávání dalších finančních prostředků, či snižování nákladů. Následující kapitola se proto zabývá několika možnými návrhy na zlepšení celkové efektivnosti činnosti organizace.

7 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ STÁVAJÍCÍ SITUACE

Cílem této kapitoly je představení vlastních návrhů na zlepšení stávající finanční situace a efektivity poskytovaných služeb Domova pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou.

7.1 Využití bytů pro zaměstnance

Jako jedna z možností pro zefektivnění služeb organizace se jeví provést změny v oblasti hospodářské činnosti. V kapitole 6.2 Výnosy z hospodářské činnosti bylo zjištěno, že činnost pronájmu bytů zaměstnancům není příliš prospěšná, zaměstnanci možnost ubytování v domově využívají málo a byty jsou tak zbytečně prázdné. Využíván je pouze byt č. 3, ve kterém zaměstnanci přespávají, například pokud mají dvě směny za sebou a nechtějí cestovat daleko domů. Jako nejlepším doporučením pro organizaci se jeví nechat pro zaměstnance k dispozici pouze tento jeden byt a zbylé dva byty uzpůsobit na byty pro uživatele. Jedná se o byty, které jsou umístěné odděleně od ostatních uživatelů, proto by se noví klienti mohli cítit izolovaně, v čemž spočívá asi jediný problém tohoto opatření. I z tohoto důvodu by v těchto bytech měli bydlet spíše samostatnější a šikovnější uživatelé, s mírnějším postižením, kteří se o sebe dokáží částečně postarat sami, větší soukromí pro ně bude vyhovující.

Jak již bylo uvedeno v kapitole o představení DOZP Bystřice, organizace se v současnosti soustředí spíše na jedince se střední až těžkou mentální retardací, pro něž by tyto byty vhodné nebyly. Do budoucích let však plánuje rozšířit svou cílovou skupinu o klienty s lehčím postižením.

Jelikož jsou byty téměř nové, vybudovány byly v roce 2012 a užívat by je měli lidé se středně těžkou mentální retardací, není nutné investovat do úprav či oprav bytu. Byty jsou vybaveny menší kuchyňkou a sociálním zřízením.

Kalkulace výnosů a nákladů z této činnosti je provedena v tabulkách níže. Jelikož DOZP Bystřice přibírá pouze osoby starší 18 let, bude nadále předpokládáno, že noví členové budou starší 18 let druhého stupně závislosti, tedy se středně těžkou závislostí. Výpočty jsou provedeny podle typového kalkulačního vzorce poskytnutého DOZP Bystřice, na základě vlastního aktualizovaného propočtu autorky.

Tabulka č. 44: Kalkulace ročních výnosů z 2 nových uživatelů (v Kč)

Výnosy/měsíc	
Příspěvek na péči	4 000
Úhrada za stravu a ubytování (důchod)	8 425
15 % z důchodu zůstává uživatelům	1 264
Úhrada za stravu a ubytování po odečtení 15 %	7 161
Celková měsíční úhrada	11 161
Celkové roční výnosy za 2 uživatele	$11\,161 * 2 * 12 = \mathbf{267\,864}$

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů DOZP Bystřice, 2016

V tabulce č. 44 je uveden výpočet výnosů, které organizace získá díky dvěma novým uživatelům. Strava a ubytování je hrazena z důchodů uživatelů, popřípadě dalších příjmů, jako například pracovní činnosti uživatelů, protože klienti celou částku nedosahují a hradí jen do výše svých příjmů. Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, musí klientovi zůstat alespoň 15 % jeho příjmu na krytí dalších drobných výdajů, jako je oblečení, hygiena, či kapesné. Konečná úhrada na stravu a ubytování je tedy po odečtení 15 % z důchodu 7 161 Kč. Péče je hrazena z příspěvků na péči, která dle zákona o sociálních službách činí pro osoby s druhým stupněm závislosti 4 000 Kč. Po sečtení příspěvku na péči a úhrady za stravu a ubytování je získána celková měsíční úhrada na jednoho uživatele. Tuto částku je třeba vynásobit dvěma, protože na začátku bylo stanoveno, že organizace přijme dva nové klienty. Pro získání ročních celkových výnosů je třeba částku vynásobit ještě dvanácti a konečná suma výnosů za dva nové uživatele činí 267 864 Kč. Předpokládá-li se, že dva noví uživatelé budou chodit navíc do práce, lze do výpočtu zahrnout další výnosy.

Pro lepší začlenění do společnosti a běžného života bude předpokládáno, že potenciální noví uživatelé získají zaměstnání mimo organizaci. Jako nejlepší možnost se jeví najít jim zaměstnání u firmy, se kterou již organizace má zkušenosti a která jejich uživatele zaměstnává, například tedy v Pekárnách a cukrárnách Klatovy, a.s., v Aeroxon Klatovy, s.r.o., nebo u Technických služeb města Nýrska (Výroční zpráva DOZP Bystřice, 2015). Klienti jsou zaměstnáváni na dohodu o pracovní činnosti a jejich průměrná odměna je 600 Kč za měsíc. Ročně si tedy dva uživatelé vydělají 14 400 Kč, které získá organizace k pokrytí nákladů na uživatele (interní zdroje DOZP Bystřice).

Aby bylo možné určit hospodářský výsledek z této činnosti, je nutné vypočítat také náklady na dva nové uživatele. Jedná se o náklady na stravování, ubytování a péči,

kteří se počítají z kalkulačního vzorce, uvedeného v tabulkách níže. Pro výpočet na rok 2016 se používají skutečné náklady z roku 2015.

Tabulka č. 45: Kalkulační vzorec pro náklady na stravování (v Kč)

Kalkulace nákladů stravování	Skutečnost 2015	v %	na rok v Kč	na den v Kč
Spotřeba potravin	4 226 042	100	4 226 042	11 578
Spotřeba energie	2 586 721	10	258 672	709
Režie	466 570	50	233 285	639
Mzdové náklady (stravovací provoz)	2 218 865	100	2 218 865	6 079
Mzdové náklady (OON)	58 207	100	58 207	159
Odpisy (stroje a přístroje kuchyň)	186 139	100	186 139	510
Celkové náklady stravování			7 181 210	19 675
Jednotková cena na den	136			
Jednotková cena na rok	49 526			

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů DOZP Bystřice, 2016

Tabulka č. 45 zobrazuje kalkulační vzorec pro určení nákladů na stravování. Při přípravě stravy dochází ke spotřebě potravin, od které se odečítají náklady na potraviny pro zaměstnance a cizí strážníky. Položka spotřeba energií zahrnuje pouze náklady na energie spotřebované při přípravě stravy. Dále se do kalkulačního vzorce řadí náklady na režie, mzdové náklady kuchařů a odpisy za používané kuchyňské stroje. Některé náklady vstupují do kalkulačního vzorce v plné výši a některé jen v poměrné části. Poměry jsou uvedeny v tabulce č. 45. Všechny tyto náklady je nutné sečíst, čímž jsou získány celkové náklady na stravování. Vydělením celkových nákladů na stravování počtem klientů jsou vypočítány roční náklady na jednotku.

Tabulka č. 46: Kalkulační vzorec nákladů na ubytování (v Kč)

Kalkulace nákladů ubytování	Skutečnost 2015	v %	na rok v Kč	na den v Kč
Materiál	1 341 951	100	1 341 951	3 677
Energie	2 586 721	50	1 293 361	3 543
Režie - služby	1 643 216	75	1 232 412	3 376
Režie - opravy	1 870 154	100	1 870 154	5 124
Mzdové náklady	4 271 719	100	4 271 719	11 703
Odpisy	1 533 333	100	1 533 333	4 201
Celkové náklady			11 542 930	31 624
Jednotková cena na den	211			
Jednotková cena na rok	76 953			

Zdroj: vlastní zpracování interních dokumentů DOZP Bystřice, 2016

Určení nákladů na ubytování je uvedeno v tabulce č. 46. Do výpočtu vstupují náklady na materiál, energie, režie, mzdové náklady a odpisy. V tabulce je opět uveden poměr, jakým se podílejí na nákladech za ubytování. Po sečtení jsou získány celkové náklady, které vydělením počtem uživatelů dávají jednotkové roční náklady.

Tabulka č. 47: Kalkulační vzorec nákladů na péči (v Kč)

Kalkulace nákladů péče	Skutečnost 2015	v %	v Kč na rok	v Kč na den
Spotřeba materiálu	2 296 601	100	2 296 601	6 292
Spotřeba energie	2 586 721	40	1 034 688	2 835
Režie	816 662	100	816 662	2 237
Režie - ostatní služby	1 414 120	25	353 530	969
Mzdové náklady	18 303 368	100	18 303 368	50 146
Celkové náklady			22 804 849	62 479
Jednotková cena na den	417			
Jednotková cena na rok	152 032			

Zdroj: vlastní zpracování interních zdrojů DOZP Bystřice, 2016

Poslední náklady, které je nutné vypočítat, jsou náklady na péči, uvedené v tabulce č. 47. Při péči je spotřebováván materiál, energie, vyplácí se mzdy pracovníkům přímé péče a hradí se režijní náklady. Opět jsou uvedeny poměrné částky a celkové náklady na péči. Po vydělení počtem uživatelů jsou získány roční náklady na jednoho uživatele.

Nyní je možné zjistit celkové roční náklady sociální služby na 2 uživatele, sečtením nákladů na stravování, ubytování a péči a vynásobením dvěma.

$$2 * (49 526 + 76 953 + 152 032) = 557 022 \text{ Kč}$$

Tabulka č. 48: Výsledek hospodaření z přijetí 2 nových uživatelů (v Kč)

Celkem výnosy na 2 osoby	267 864
Celkem náklady na 2 osoby	557 022
Rozdíl	-289 158

Zdroj: vlastní zpracování, 2016

Jak je vidět z tabulky č. 48, navrhovaná činnost přijetí 2 nových uživatelů vyšla ve ztrátě. Sociální služba musí vždy vyjít ztrátová, protože jinak by domov musel vracet dotace. Měřitelným kritériem vhodnosti navrhovaného zlepšení situace bude vyrovnávací platba. Příspěvková organizace DOZP Bystřice financuje své služby na základě vícezdrojového principu, proto tento záporný rozdíl bude kryt nejen formou vyrovnávací platby, ale také platbou od pojišťovny, případně dalších jiných zdrojů. Pokud navíc budou uživatelé pracovat, sníží se ztráta o 14 400 Kč, jak bylo vypočteno výše a celkový výsledek hospodaření z navrhované úpravy vyjde -274 758 Kč. Není možné posuzovat efektivnost zajišťování sociálních služeb jen na základě vyčíslitelných nákladů a výnosů. Efektivnost je nutné posuzovat v širším konceptu, je třeba zachytit i faktory, jejichž kvantifikace je obtížná, jako je zlepšení sociální situace příjemců sociální péče, změna v kvalitě jejich života, vnímání osob se zdravotním postižením okolím atd.

Jak již bylo několikrát řečeno, hlavním cílem neziskových organizací není tvorba zisku, jejich posláním je sloužit veřejnému zájmu. Přijetí dvou nových uživatelů do těchto bytů bude mít pozitivní dopad na společnost. Je třeba zohlednit efektivitu s ohledem na výsledky práce s uživateli, v rámci individuálního plánování. Přijetí uživatelů do dvou bytů, které jsou odděleny od ostatních bytů, se nyní zdá jako pozitivní fakt. Uživatelé se naučí větší samostatnosti a budou se aktivně podílet na zvládnutí své nepříznivé sociální situace. Jde o určité preventivní předcházení prohlubování nepříznivé sociální situace a přispívání k sociálnímu začlenění. Nepochybně pozitivní vliv na sociální začlenění bude mít také podpora uživatelů v pracovní činnosti. Uživatelé budou smysluplně využívat svůj volný čas, aktivně se budou podílet na vymanění se ze sociálního vyloučení z důvodu zdravotního handicapu. Mimo jiné budou žít v prostředí blízkému běžnému způsobu života, budou chodit do práce, bydlet ve svém bytě s vlastní koupelnou i kuchyňkou a za nějaký čas je tu i možnost, že se budou moci vrátit do svého přirozeného prostředí. Poté se může uvažovat i o změně formy péče například z pobytové na ambulantní nebo terénní.

7.2 Snížení nákladů

DOZP Bystřice je velký obytný a provozní komplex, ve kterém dochází ke spotřebě velkého objemu energií. Zamezení jejich zbytečného plýtvání může provozovatel ušetřit nemalé náklady. Jednou z možností takových úspor je snížení spotřeby elektrické energie. Jestliže ústav používá pro osvětlování pokojů, kuchyně, kanceláří, chodeb a dalších prostor staré neefektivní světelné zdroje, byla by při výměně za moderní LED světelné zdroje při velikosti ústavu a množství osvětlovacích těles úspora velmi výrazná. Jednu starou 60 W žárovku lze nahradit světelně stejně výkonnou 10 W LED žárovkou. Úspora z jedné žárovky je nezanedbatelných 50 W, což je o 83 % menší spotřeba. Ústav by tak i přes prvotní vyšší investici do nákupu nových žárovek dlouhodobě výrazně ušetřil.

Situace by mohla vypadat přibližně takto:

Tabulka č. 49: Výpočet úspory energie výměnou žárovek

Žárovka	60 W	10 W
Cena 1 kWh	4,24 Kč	4,24 Kč
Spotřeba energie pokoj/den	$60 * 3 * 4 = 720 \text{ Wh} = 0,72 \text{ kWh}$	$10 * 3 * 4 = 120 \text{ Wh} = 0,12 \text{ kWh}$
Spotřeba energie pokoj/rok	$0,72 * 365 = 262 \text{ kWh}$	$0,12 * 365 = 44 \text{ kWh}$
Celková spotřeba energie 53 pokojů/rok	$262 * 53 = 13\,886 \text{ kWh}$	$44 * 53 = 2\,332 \text{ kWh}$
Celková cena energie 53 pokojů/rok	$13\,886 * 4,24 = \mathbf{58\,877 \text{ Kč}}$	$2\,332 * 4,24 = \mathbf{9\,888 \text{ Kč}}$

Zdroj: vlastní zpracování, 2016

V DOZP Bystřice je celkem 53 pokojů pro uživatele. Bude-li se vycházet z předpokladu, že je každý pokoj osvětlován třemi 60 W žárovkami a doba svícení je v průměru 4 hodiny denně, spotřebuje každý pokoj za večer 0,72 kWh elektrické energie. Násobí-li se toto číslo počtem pokojů, je získána spotřeba elektrické energie jen svícením na pokojích 38,16 kWh za den. Pokud by se všechny žárovky na pokojích vyměnily za LED žárovky, byla by spotřeba elektrické energie na jednom pokoji 0,12 kWh za den. Na všech pokojích poté 6,36 kWh. Již na první pohled velmi výrazný rozdíl ve spotřebě elektřiny za jeden den. Za celý rok by pak rozdíl byl velmi markantní a i vyšší pořizovací náklady by měly rychlou návratnost. Stejně tak by se dalo ušetřit, pokud by se vyměnily zastaralé zdroje světla ve všech ostatních prostorách ústavu.

V tabulce č. 49 je uveden postup výpočtu úspory energie za rok při výměně žárovek na pokojích. Nejprve byla určena spotřeba energie na jeden pokoj a den v porovnání použití 60 W žárovky a 10 W žárovky. Dále byla určena spotřeba pokoje na rok vynásobením počtem dní v roce a poté spotřeba všech 53 pokojů za rok. Průměrná cena 1 kWh elektrické energie od společnosti ČEZ je 4,24 Kč (Energetická poradna, 2015). Vynásobením průměrné ceny 1 kWh celkovým počtem spotřebovaných kWh na všech pokojích za rok byla získána celková cena energie na 53 pokojů, opět pro porovnání při použití různých typů žárovek. Jak je z výpočtů v tabulce č. 49 patrné, po výměně obyčejných žárovek za LED žárovky na pokojích dojde za jeden rok k úspoře 48 989 Kč.

Cena jedné LED žárovky je zhruba 150 Kč. Při koupi tří žárovek do každého pokoje by tedy počáteční výdaje na nové žárovky činily přibližně 23 850 Kč ($150 * 3 * 53 = 23\,850$ Kč).

Vydělením roční úspory nákladů počátečním investičním výdajem dostaneme prostou dobu návratnosti této investice, která činí 0,48 roku. To znamená, že ke splacení investice dojde za již necelých půl roku.

Dále by ve všech volně průchozích prostorách mohla být instalována pohybová čidla, aby se nikde nesvítilo zbytečně.

7.3 Žádosti o dotace

Jednou z možností zlepšení stávající finanční situace DOZP Bystřice je získání dodatečných finančních prostředků formou žádostí o poskytnutí různých dotací (buď z rozpočtu zřizovatele, ale také z rozpočtu EU). V současné době probíhá individuální dotační projekt „Podpora sociálních služeb v Plzeňském kraji 2016 – 2019“. Jedná se o program na podporu začlenění osob z cílových skupin do společnosti a jejich uplatnění na běžném trhu práce s cílem předcházení jejich sociálnímu vyloučení. Žádost o dotaci se musí podat v časovém rozmezí od 25. 3. 2016 do 11. 4. 2016 pomocí elektronického formuláře. Subjekt žádající o dotaci musí mít oprávnění k poskytování sociálních služeb dle platných zákonů. Finanční prostředky jsou poskytovány formou vyrovnávací platby a celkový objem finančních prostředků určený pro tuto výzvu činí 304 193 tis. Kč. Nejvíce se na financování projektu podílí Evropský sociální fond. Další zdroje plynou ze státního rozpočtu a z rozpočtu Plzeňského kraje (Dotační.info, 2016).

Vzhledem k tomu, že DOZP Bystřice má v programu prevenci sociálního vyloučení osob se zdravotním postižením jejich podporou v pracovní činnosti na běžném trhu práce, jeví se tato výzva jako vhodná pro tuto příspěvkovou organizaci. S ohledem na předešlé doporučení přebudování dvou bytů pro zaměstnance na byty pro uživatele včetně návrhu na jejich začlenění do běžného života formou pracovní náplně mimo zázemí DOZP Bystřice, se zdá být žádost o tuto dotaci aktuální a na místě.

Doporučením pro organizaci je sledovat i ostatní aktuálně probíhající dotační programy, o které by si mohla zažádat.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo analyzovat finanční hospodaření vybrané neziskové organizace v letech 2011 – 2015, konkrétně Domova pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou, který je příspěvkovou organizací.

Nejprve byly v práci objasněny teoretické základy, které se následně aplikovaly na praktickou část analýzy hospodaření konkrétní zmíněné příspěvkové organizace. V první, teoretické části, byly obecně charakterizovány neziskové organizace a způsob jejich financování, s důrazem na příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky, které patří mezi neziskové organizace. Druhá, stěžejní část diplomové práce, byla zaměřena na praktickou aplikaci principů financování příspěvkových organizací, poskytujících sociální služby. Nejprve byla představena konkrétní příspěvková organizace DOZP Bystřice nad Úhlavou, která poskytuje sociální služby. Následně byla provedena analýza financování této organizace, jejich výnosů a nákladů. Výnosy a náklady byly zpočátku zkoumány jako celek, poté byly detailně rozebrány podle jednotlivých druhů a analyzovány jednotlivě, jejich vývoj a příčiny tohoto vývoje. Na základě zjištěných skutečností a některých vypočítaných ukazatelů bylo provedeno celkové zhodnocení hospodaření DOZP Bystřice nad Úhlavou v letech 2011 – 2015 a navrhuta možná doporučení pro zlepšení stávající situace.

Po provedené analýze financování v letech 2011 – 2015 bylo zjištěno, že DOZP Bystřice nad Úhlavou nevhodně hospodaří. Využívá princip vícezdrojového financování, kdy nejvýznamnějším zdrojem výnosů jsou tržby z prodeje služeb, ve kterých převažují výnosy za poskytované sociální služby, zahrnující platby za pobyt, péči a stravování uživatelů včetně příspěvku na péči. Tyto výnosy se až na mírný pokles v roce 2014 vyznačují rostoucím trendem. Výrazný výkyv v jejich vývoji vykazuje rok 2012, kdy se zvýšily o téměř 1 milion Kč, z důvodu růstu počtu uživatelů, růstu cen za stravování a růstu příjmů uživatelů. Roky 2013 a 2015 se zvýšily ceny za ubytování a příčina poklesu v roce 2014 byla snížení počtu uživatelů o 4 uživatele. Druhým nejvýznamnějším zdrojem financování jsou provozní dotace, jejichž průběh je stejný jako u výnosů za poskytované sociální služby, tedy v roce 2012 mírně klesly a poté se již meziročně zvyšovaly. Dotace od MPSV slouží především k financování platů zaměstnanců a provozní příspěvek od zřizovatele slouží na úhradu provozních výdajů,

na které nestačí výnosy z hlavní činnosti. Doplňujícími zdroji jsou výnosy z věcných darů, peněžní prostředky z vlastních fondů a úroky ze spořicího účtu.

Nejvyšší složku nákladů představují osobní náklady, zejména náklady vynaložené na mzdy a zákonné sociální pojištění. Výrazný rozdíl v jejich výši představuje rok 2015, zvýšily se o přibližně 2 mil. Kč díky zvyšování platových tarifů. Se zvýšením mezd souvisí i navýšení zákonných sociálních nákladů. Na celkových nákladech se nemalou částkou podílejí také náklady na spotřebovaný materiál a energii, které v souvislosti s investiční akcí „Oprava havarijního stavu budovy stacionáře“ v roce 2014 dosahovaly vysokých hodnot.

Z rozdílu výnosů a nákladů v jednotlivých letech byl vypočítán výsledek hospodaření hlavní činnosti, který vyjma roku 2015 dosahoval kladných hodnot. Nejpriznivější hodnotu výsledku vykazuje rok 2012, z důvodu úspor energií, mezd a nevyčerpání některých nákladových položek. Záporný výsledek hospodaření hlavní činnosti v roce 2015 souvisel se změnou financování sociálních služeb, odpovědnost za poskytování dotací v tomto roce přešla na zřizovatele formou vyrovnávací platby. Organizace musí být ve ztrátě, jinak dojde ke krácení dotace. Na tomto místě je nutné zmínit, že DOZP Bystřice nad Úhlavou kromě hlavní činnosti provozuje také činnost doplňkovou, jejíž výsledek hospodaření plně pokryl ztrátu hlavní činnosti 2015. Celkový hospodářský výsledek z hlavní i doplňkové činnosti byl ve všech sledovaných letech kladný.

Výstupem této diplomové práce byla navržena některá doporučení pro zlepšení stávající situace DOZP Bystřice. Jelikož bylo při analýze výnosů doplňkové činnosti zjištěno, že činnost pronájmu bytů pro zaměstnance není naplno využívána, bylo autorkou navrženo předělání těchto bytů na byty pro uživatele a vyčísleny náklady a výnosy z této činnosti. Možnost k získání dodatečných finančních prostředků je zároveň i ve sledování právě probíhajících individuálních grantových a dotačních programů v oblasti sociální péče. Zvýšení výnosů lze také dosáhnout pomocí rozšíření doplňkové činnosti, nebo alespoň investování do jejího zlepšení, konkrétně je řeč o poskytování služeb závodního stravování, jehož výnosy v posledních letech klesají. Proto byla navržena revitalizace jídelničky a větší propagace služeb závodního stravování DOZP Bystřice nad Úhlavou. Kromě zvyšování výnosů, lze zlepšit situaci také snižováním nákladů. Konkrétně byla doporučena výměna žárovek za úspornější typ, čímž dojde ke snížení spotřeby elektrické energie.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Dynamika růstu počtu NNO v letech 2005 – 2013	15
Tabulka č. 2: Dynamika růstu počtu příspěvkových organizací dle krajů	16
Tabulka č. 3: Počet příspěvkových organizací dle hlavní činnosti CZ-NACE.....	17
Tabulka č. 4: Aktuální měsíční výše příspěvku na péči	32
Tabulka č. 5: Struktura obyvatel podle stupně závislosti v letech 2011 – 2015	35
Tabulka č. 6: Plnění rozpočtu výnosů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	40
Tabulka č. 7: Struktura výnosů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč).....	40
Tabulka č. 8: Výnosy z prodeje vlastních výrobků v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč) ...	42
Tabulka č. 9: Tržby z prodeje služeb v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč).....	43
Tabulka č. 10: Smluvní pokuty a úroky z prodlení v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč) ...	45
Tabulka č. 11: Čerpání fondů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	45
Tabulka č. 12: Ostatní výnosy z činnosti v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč).....	46
Tabulka č. 13: Úroky v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč).....	47
Tabulka č. 14: Kurzové zisky v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč).....	48
Tabulka č. 15: Výnosy z prodeje materiálu v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč).....	48
Tabulka č. 16: Provozní dotace v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	48
Tabulka č. 17: Výnosy z hospodářské činnosti v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	50
Tabulka č. 18: Plnění rozpočtu nákladů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	52
Tabulka č. 19: Struktura nákladů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč).....	52
Tabulka č. 20: Spotřeba materiálu v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč).....	53
Tabulka č. 21: Spotřeba energie v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	55
Tabulka č. 22: Aktivace dl. a oběžného majetku v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč).....	57
Tabulka č. 23: Opravy a udržování v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	57
Tabulka č. 24: Cestovné v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	59

Tabulka č. 25: Náklady na reprezentaci v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	59
Tabulka č. 26: Ostatní služby v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	60
Tabulka č. 27: Mzdové a ostatní osobní náklady v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	61
Tabulka č. 28: Zákonné sociální pojištění v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	63
Tabulka č. 29: Jiné sociální pojištění v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	63
Tabulka č. 30: Zákonné sociální náklady v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	64
Tabulka č. 31: Silniční daň v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	65
Tabulka č. 32: Jiné daně a poplatky v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	65
Tabulka č. 33: Pokuty, úroky z prodlení a jiné penále (v tis. Kč)	66
Tabulka č. 34: Ostatní náklady z činnosti v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	66
Tabulka č. 35: Tvorba fondů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	67
Tabulka č. 36: Odpisy dlouhodobého majetku v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	67
Tabulka č. 37: Tvorba a zúčt. opr. položek a rezerv v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	67
Tabulka č. 38: Náklady z drobného majetku a vyřazených pohledávek v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	68
Tabulka č. 39: Náklady z hospodářské činnosti v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	69
Tabulka č. 40: Hospodářský výsledek z hlavní a hospodářské činnosti v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)	70
Tabulka č. 41: Variátor celkových nákladů z hlavní činnosti	75
Tabulka č. 42: Variátor celkových nákladů doplňkové činnosti	75
Tabulka č. 43: Míra pokrytí ztráty z HČ ziskem z DČ v roce 2015	76
Tabulka č. 44: Kalkulace ročních výnosů z 2 nových uživatelů (v Kč)	80
Tabulka č. 45: Kalkulační vzorec pro náklady na stravování (v Kč)	81
Tabulka č. 46: Kalkulační vzorec nákladů na ubytování (v Kč)	82
Tabulka č. 47: Kalkulační vzorec nákladů na péči (v Kč)	82
Tabulka č. 48: Výsledek hospodaření z přijetí 2 nových uživatelů (v Kč)	83

Tabulka č. 49: Výpočet úspory energie výměnou žárovek 84

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Třísektorové členění národního hospodářství.....	11
Obrázek č. 2: Členění národního hospodářství dle Pestoffa	12
Obrázek č. 3: Podíl jednotlivých druhů výnosů na celkových výnosech DOZP Bystřice v letech 2011 – 2015 (v %).....	41
Obrázek č. 4: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů v letech 2011 – 2015	73
Obrázek č. 5: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti v letech 2011 – 2015	74

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

APSS – Asociace poskytovatelů sociálních služeb

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

ČSOB – Československá obchodní banka

DČ – doplňková činnost

DOZP – domov pro osoby se zdravotním postižením

EPS – elektronický požární systém

EU – Evropská unie

HV – hospodářský výsledek

FKSP – fond kulturních a sociálních potřeb

KB – Komerční banka

NNO – nestátní nezisková organizace

NO – nezisková organizace

NOZ – nový Občanský zákoník

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

PHM – pohonné hmoty

OE – operační evidence

OON – ostatní osobní náklady

PO – příspěvková organizace

RNNO – Rada vlády pro nestátní neziskové organizace

SN – skutečné náklady

SV – skutečné výdaje

UR – upravený rozpočet

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura:

AHMED, Shamima. *Effective non-profit management: context, concepts, and competencies*. Boca Raton, FL: CRC Press, 2013. ISBN 9781439815489.

ANHEIER, Helmut. *Nonprofit organizations: theory, management, policy*. 2. ed. Abingdon, Oxon: Routledge, 2014. ISBN 9780415550475.

BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9.

DOBROZEMSKÝ, Václav, STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-799-7.

HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance: sbírka příkladů a případových studií*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-299-1.

KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2.

LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. 1. vyd. Brno: CERM, 2013. ISBN 978-80-7204-861-8.

PAVLÁSEK, Vlastimil, HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance a daně v České republice*. 2., přeprac. vyd. Plzeň: Nava, 2011. ISBN 978-80-7211-395-8.

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. *Veřejný sektor - řízení a financování*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5699-8.

REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-25-5.

SALOMON, Lester, ANHEIER, Helmut. *Defining the nonprofit sector: a cross-national analysis*. 1. ed. Manchester: Manchester University Press, 1997. ISBN 0-7190-4902-4.

STEJSKAL, Jan, KUVÍKOVÁ, Helena, MAŤÁTKOVÁ, Kateřina. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.

ŠEDIVÝ, Marek, MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4041-6.

ŠKARABELOVÁ, Simona. *Když se řekne nezisková organizace: příručka pro zastupitele krajů, měst a obcí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. ISBN 80-210-3031-3.

VOSTATEK, Jaroslav. *Financování a nákladovost sociálních služeb: pobytové a terénní služby sociální péče*. 1. vyd. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, 2013. ISBN 978-80-904668-7-6.

Materiály DOZP Bystřice nad Úhlavou:

Rozbor finančního hospodaření DOZP Bystřice nad Úhlavou 2011

Rozbor finančního hospodaření DOZP Bystřice nad Úhlavou 2012

Rozbor finančního hospodaření DOZP Bystřice nad Úhlavou 2013

Rozbor finančního hospodaření DOZP Bystřice nad Úhlavou 2014

Rozbor finančního hospodaření DOZP Bystřice nad Úhlavou 2015

Výroční zpráva DOZP Bystřice nad Úhlavou 2011

Výroční zpráva DOZP Bystřice nad Úhlavou 2012

Výroční zpráva DOZP Bystřice nad Úhlavou 2013

Výroční zpráva DOZP Bystřice nad Úhlavou 2014

Výroční zpráva DOZP Bystřice nad Úhlavou 2015

Dodatek č. 5 zřizovací listiny příspěvkové organizace Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou

Interní zdroje DOZP Bystřice nad Úhlavou

Zákony a vyhlášky:

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání

Rozhodnutí Komise číslo 2012/21/EU o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování EU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu

Internetové zdroje:

Cena kWh elektřiny. *Energetická poradna* [online]. 2015 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.energetickaporadna.cz/?tag=cena-kwh>

Co je vyrovnávací platba – I. část. *Z-Klub* [online]. 2015 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://zklub.cz/clanky/25-co-je-to-vyrovnavaci-platba-i-cast>

Časové řady počtu neziskových institucí zahrnutých do satelitního účtu podle právní formy. *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.presmsocas?jmeno_tabulka=SA28&rokod=1990&rokdo=2014&mylang=CZ&ceny=bc&vystup=obrazovka&priznak=SA0002&typ=0&jak=1&dejarchiv=0

Indexy spotřebitelských cen. *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/indexy-spotrebitelskych-cen-zivotnich-nakladu-zakladni-cleneni-unor-2016>

K postupu reformy veřejné správy. *Deník veřejné správy* [online]. 2003 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=5320987>

- MARŠÍKOVÁ, Linda. Systém financování sociálních služeb. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2014. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/1_pospisil_marsikova_prezentace_1_pr_o_web.pdf
- MPSV: vláda podpořila zvýšení platů státních zaměstnanců. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2013 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/19373>
- Národní strategie rozvoje sociálních služeb na rok 2015. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2015 [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/21192/NSRSS.pdf>
- Nejčastěji diskutovaná témata v oblasti financování sociálních služeb vyrovnávací platbou. *Z-Klub* [online]. 2015 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: <http://www.zklub.cz/clanky/28-nejcasteji-diskutovana-temata-v-oblasti-financovani-socialnich-sluzeb-vyrovnavaci-platba>
- O neziskových organizacích. *Neziskovky.cz* [online]. 2014 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor/
- Od ledna 2015 se zvýší platy zdravotníků, vojáků a zaměstnanců v sociálních službách. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2014 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/19903>
- Podpora sociálních služeb v rámci individuálního projektu Podpora sociálních služeb v Plzeňském kraji 2016 – 2019. *Dotační.info: Největší portál o dotacích v ČR* [online]. 2016 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/podpora-socialnich-sluzeb-v-ramci-individualniho-projektu-podpora-socialnich-sluzeb-v-plzenskem-kraji-2016-2019/>
- Práce a právo. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2011 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/10091>
- Příspěvek na péči od 1. 1. 2012. *Sociální reforma* [online]. 2011 [cit. 2016-03-21]. Dostupné z: <http://socialnireforma.mpsv.cz/cs/23>

Přístrojová technika Motomed viva 2 pro dolní končetiny. *Madisson: Medical and Wellness Technology* [online]. 2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://madisson.cz/cz/motomed-viva-2-d-koncetiny.phtml>

Sociální práce a sociální služby. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2013 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/16311>

ŠEBESTA, Kamil. Základní přehled změn, které přináší nový Občanský zákoník pro nestátní neziskové organizace. *Epravo.cz* [online]. 2013 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zakladni-prehled-zmen-ktere-prinasi-novy-obcansky-zakonik-pro-nestatni-neziskove-organizace-92357.html>

ŠKARABELOVÁ, Simona. Příspěvkové organizace jako konkurent nestátním neziskovým organizacím. *Vláda* [online]. 2014 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_skarabelova_prispevkove_organizace_pro_web.pdf

Vyhláška č. 353/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2015 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2015/vyhlaska-c-353-2015-sb-23410>

Výše redukčních hranic pro úpravu denního vyměřovacího základů. *Business center* [online]. 2013 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/urady/social/redukcní-hranice.aspx>

Z historie. *Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou* [online]. 2016 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.dozpbystrice.cz/onas.asp>

Zákonné sociální náklady. *Účetní souvztažnosti v kostce* [online]. 2016 [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: <http://www.du.cz/usk/onb/33/527-zakonne-socialni-naklady-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EugQrRPOU40wXx8F6QQ8sM2G6x0sQP9Htw/>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Vývoj cen za stravování v DOZP Bystřice nad Úhlavou v letech 2011 – 2015

Příloha B: Vývoj cen za ubytování v DOZP Bystřice nad Úhlavou v letech 2011 – 2015

Příloha C: Vývoj cen za PHM v letech 2011 – 2016

Příloha D: Ceník vodného a stočného společnosti Vodospol, s.r.o. v letech 2011 – 2015

Příloha A: Vývoj cen za stravování v DOZP Bystřice v letech 2011 – 2015 (v Kč)

Cena za den	2011	2012	2013	2014	2015
Kategorie 3 - 6 let	95	106	106	106	106
Kategorie 6 - 12 let	109	116	116	116	116
Kategorie nad 12 let	124	132	132	132	132
Trvale upoutání na lůžko	95	106	106	106	106
Diety D5, D9	124	150	150	150	150

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Příloha B: Vývoj cen za ubytování v DOZP Bystřice v letech 2011 – 2016 (v Kč)

Ceník ubytování	2011	2012	2013	2014	2015
Jednolůžkový pokoj se sociálním zařízením po rekonstrukci			200	200	210
Dvoulůžkový pokoj se sociálním zařízením po rekonstrukci			195	195	195
Třilůžkový pokoj se sociálním zařízením po rekonstrukci			190	190	190
Jednolůžkový pokoj se sociálním zařízením	180	180	180	180	200
Dvoulůžkový pokoj se sociálním zařízením	175	175	175	175	185
Třilůžkový pokoj se sociálním zařízením	170	170	170	170	175
Jednolůžkový pokoj bez sociálního zařízení	175	175	175	175	175
Dvoulůžkový pokoj bez sociálního zařízení	170	170	170	170	170
Třilůžkový pokoj bez sociálního zařízení	165	165	165	165	165
Vícelůžkový pokoj bez sociálního zařízení	155	155	155	155	155

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv DOZP Bystřice 2011 – 2015, 2016

Příloha C: Vývoj cen za PHM v letech 2011 – 2016 (v Kč)

Cena PHM	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Motorová nafta	34,25	36,46	36,11	36,31	31,21	26,37
Benzin Natural 95	34,58	36,68	36,17	36,16	31,37	27,42

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2016

Příloha D: Ceník vodného a stočného společnosti Vodospol, s.r.o. v lokalitě Nýrsko v letech 2011 – 2015 (v Kč)

Ceník VODOSPOL, s.r.o.	2011	2012	2013	2014	2015
Vodné	18,4	18,42	19,13	19,41	20
Stočné	18,4	21,32	22,26	23	24

Zdroj: vlastní zpracování dle Vodospol, s.r.o., 2016

ABSTRAKT

SAZAMOVÁ, Petra. *Financování domova pro osoby se zdravotním postižením*. Plzeň, 2016. 99 s., Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: nezisková organizace, příspěvková organizace, financování, sociální služby, domov pro osoby se zdravotním postižením

Předkládaná diplomová práce se zaměřuje na analýzu financování Domova pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou, který je příspěvkovou organizací. Práce je rozdělena na dvě hlavní části, teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou nejprve charakterizovány neziskové organizace jako celek a příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem, které se řadí do neziskového sektoru. Poté se teoretická část zabývá financováním neziskových organizací, jejich principy, zdroji, ale především finančními aspekty příspěvkových organizací. Druhou částí je praktická, ve které po představení zmíněné příspěvkové organizace, následuje rozbor jejího hospodaření v letech 2011 – 2015, tedy analýza výnosů, nákladů a výsledku hospodaření. Na základě detailně zpracovaného rozboru hospodaření je provedeno zhodnocení finančního hospodaření a z něho vyplývající návrhy na zlepšení stávající situace a další možnosti financování.

ABSTRACT

SAZAMOVÁ, Petra. *Financial management of the home for people with disabilities*. Pilsen, 2016. 99 p., Master thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: non-profit organization, allowance organization, financing, social services, home for people with disabilities

This thesis is focused on the analysis of financing the Home for people with disabilities Bystřice nad Úhlavou, which is allowance organization. The thesis is divided into two main parts, theoretical and practical. In the theoretical part there are first characterized non-profit organizations as a whole and allowance organizations established by the local government, which belong to the non-profit sector. The theoretical part then deals with the financing of non-profit organizations, their principles, sources of funding, but especially the financial aspects of allowance organizations. The second part is practical, in which the introduction of said allowance organization is followed by the analysis of its financial performance in the years 2011 – 2015, it means the analysis of revenues, costs and economic result. Based on a detailed analysis of the financing is made an overall evaluation of the financial situation of the allowance organization, from which ensue proposals for improvement the current situation and further funding opportunities.